CANTUS ECCLESIASTICUS

PASSIONIS D. N. JESU CHRISTI

SECUNDUM

MATTHÆUM, MARCUM, LUCAM ET JOANNEM

EXCERPTUS

EX EDITIONE AUTHENTICA MAJORIS HEBDOMADÆ.

FASCICULUS III.

SYNAGOGA. — PRÆCONIUM PASCHALE.

RATISBONÆ, NEO EBORACI ET CINCINNATII.
SUMPTIBUS, CHARTIS ET TYPIS FRIDERICI PUSTET,
S. SEDIS APOST. ET S. RIT. CONGR. TYPOGRAPHI.
MDCCCLXXXIX.

Adprobatio.

Omnia cum Originalibus plane concordant.
In fidem etc.

Ex Secretaria Sacrorum Rituum Congregationis
hac die 31. Jan. 1889.

Pro **R. P. D. Laurentio Salvati** Secretario
Joannes Ponzi Substitutus.

Typographus Fr. Pustet sibi reservat et vindicat **Jus proprietatis.**

IGNATIUS

DIVINA MISERATIONE ET SEDIS APOSTOLICÆ GRATIA

EPISCOPUS RATISBONENSIS

PATRICIUS ROMANUS

SS. D. N. LEONIS PP. XIII. PRÆLATUS DOMESTICUS ET SOLIO PONTIFICIO ASSISTENS

etc. etc.

OMNIBUS HAS LITTERAS VISURIS SALUTEM ET BENEDICTIONEM A DOMINO.

Cum ab Urbano PP. VIII. d. d. 25. Januarii 1631 decretum sit, ne quis typographus Breviarium Romanum et ea omnia, quæ a Breviario Romano ortum habent, sive ex parte, sive in totum; cujusmodi sunt Missalia, Diurna, Officia parva Beatæ Virginis, Officia majoris Hebdomadæ et id genus alia, typis excudat aut evulget, nisi facultate in scriptis obtenta ab Ordinario loci, ac nisi prius ab eodem cum archetypis Romanis exemplaribus concordare fuerint reperta: hinc est quod Nos dederimus licentiam dilecto Nobis Friderico Pustet Bibliopolæ Ratisbonensi et S. Sedis Apostolicæ necnon Sacrorum Rituum Congregationis Typographo, **Cantum ecclesiasticum Passionis D. N. J. C. secundum quatuor Evangelistas; Lamentationum ac Præconii Paschalis** extractum ex Officio Hebdomadæ majoris ad meliorem Cantorum commoditatem imprimendi. Sacerdotis vero a Nobis ad libri hujus revisionem destinati testimonio certiores facti, illud opusculum cum Originalibus diligenti collatione in omnibus concordare; simulque scientes ejusdem cantum a Censoribus specialiter a Sacr. Rit. Congregatione deputatis esse revisum: Nos excusum adprobamus evulgandique licentiam impertimus.

In quorum fidem has Nostras litteras subscripsimus sigilloque Nostro ac Secretarii Nostri chirographo muniri fecimus.

Ratisbonæ, die 8. Februarii 1889.

+ Ignatius Eppus Ratisbon.

(L. ✠ S.)

Dr. Fr. X. Leitner, Secretarius.

Typographus Lectori.

Pro Ecclesiis, in quibus historia Passionis Domini Nostri Jesu Christi per tres personas vicissim sibi respondentes quatuor Hebdomadæ sanctæ diebus decantatur, hanc novam editionem curavit S. R. C. Cum prædictus cantus in tres veluti personas dividatur, quæ officio Christi, Chronistæ et Synagogæ, vel, ut quibusdam placuit, Christi, Cantoris et Succentoris fungantur, quemadmodum signa ✠. C. S. indicant, idcirco integram Passionis historiam unicuique ex tribus cantoribus ita exhibuimus, ut verba tantummodo, quæ singuli modulari debent, musicis characteribus copulentur. Ad initium notula illa, quæ „custos" dicitur, post clavem posita est, ut singuli cantores facilius tonum convenientem invenire possint.

Quod vero ad sacrum ritum spectat, paucis verbis ex Cæremoniali et Missali Romano depromptis eumdem describere placeat.

Tres Diaconi, qui Passionem sunt cantaturi, induti in Sacristia vel post Altare amictu, alba, cingulo, manipulo ac stola transversa ordinaria *) violacei coloris, sub finem Tractus unus post alium, præeundo qui Evangelistæ personam gerit, tum qui Turbarum, ultimo qui Christi, omnes cum Missali ante pectus, si ejusmodi adsit consuetudo, se ad Altare conferunt capite detecto, saltem dum Presbyterium ingrediuntur. Cum ante infimum Altaris gradum pervenerint, non dicunt *Munda cor meum,* neque benedictionem petunt, sed facta genuflexione, ad Evangelii cornu accedunt, ut ibi in plano Capellæ vel in pulpito juxta Ecclesiarum morem, Passionem decantent. Qui Christi personam refert in medio se ponit, qui Evangelistæ a dextris, qui Turbarum a sinistris, si nimirum tribus utantur Missalibus; sin autem unum dumtaxat, adhibent, qui Evangelistæ personam agit se in medio statuit, et qui Christi a dextris. Expleto Tractu, qui Evangelistæ locum tenet, non præmittens *Dominus vobiscum,* nec thurificationem, neque ulla crucis signa, absolute incipit *Passio Domini nostri etc.*, ac omnia cantat contenta sub littera *C,* qui Christi personam gerit signata sub ✠, et qui Turbarum comprehensa sub littera *S.* Prolatis verbis *Emisit spiritum,* utrumque ante librum flectunt genu, et surgente post spatium unius *Pater noster* Diacono, qui personam Evangelistæ refert, surgunt et alii. Finito Passionis cantu, ad Sacristiam vel ad Chorum redeunt modo quo advenerunt.

Si ob trium peculiarium Diaconorum (vel Sacerdotum) penuriam, Celebrans, Diaconus et Subdiaconus Missæ Passionem decantare cogantur, Celebrans, quin planetam exuat, cantat in cornu Evangelii **) signata ✠, et quæ ab aliis canuntur submissa legit voce; Diaconus vero et Subdiaconus, stantes in plano Capellæ ad cornu Evangelii, canunt prior signata littera *C,* alter signata littera *S.* Si ipsi planetis utuntur plicatis, eas ante cantum Passionis deponunt, et Diaconus minime tunc latiorem assumit stolam; Subdiaconus vero (qui hoc in casu in ordine saltem Diaconatus constitutus esse debet) stolam induet transversam ac communem.

Eadem observantur Feria III. et IV. Majoris Hebdomadæ.

Quod ad Diaconos spectat Passionem Feria VI. in Parasceve cantaturos, servabuntur quæ præmonuimus, at stolæ et manipuli nigri erunt coloris.

*) Diaconos Passionis cantores haud posse stolæ communi latiorem superimponere, exploratum est cum ex Cæremoniali Episcoporum *(lib. 2 cap. 21 n. 15),* tum quoque ex Rubrica generali Missalis *(tit. 19 n. 6),* quæ docet stolam ampliorem supplere vices casulæ plicatæ jam dimissæ; atqui hanc Diaconi illi nunquam deferunt, nedum dimittunt; ergo neque stola latior ab iis est adhibenda.

**) S. R. C. 12. Mart. 1836 in Trident. ad 2, et 10. Jan. 1852 in una Montis Politiani ad 2.

DOMINICA IN PALMIS.

Passio Domini incipitur absolute: non dicitur **Munda cor meum.** non petitur benedictio, non deferuntur luminaria, nec incensum: non dicitur **Dóminus vobíscum.** nec respondetur **Glória tibi, Dómine.** et Celebrans, seu Diaconus, dum pronuntiat **Pássio Dómini nostri.** non signat librum, neque seipsum. Quod et in aliis diebus servatur, quando legitur Passio.

Pássio Dómini nostri Jesu Christi secúndum Matthǽum. In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: ✠ Scitis quia post bíduum Pascha fiet, et Fílius hóminis tradétur ut crucifigátur? C. Tunc congregáti sunt príncipes sacerdótum, et senióres pópuli in átrium príncipis sacerdótum, qui dicebátur Cáiphas: et consílium fecérunt ut Jesum dolo tenérent, et occíderent. Dicébant autem:

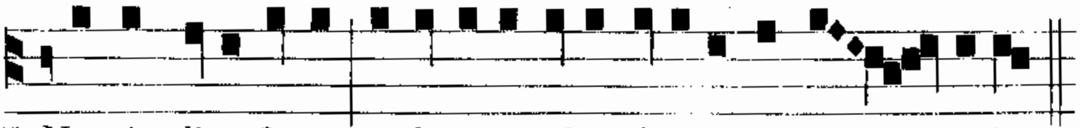

S. Non in di-e festo, ne forte tumúltus fí-e-ret in pó - - pu-lo.

C. Cum autem Jesus esset in Bethánia in domo Simónis leprósi, accéssit ad eum múlier habens alabástrum unguénti pretiósi, et effúdit super caput ipsíus recumbéntis. Vidéntes autem discípuli, indignáti sunt, dicéntes:

C. Sciens autem Jesus, ait illis:

✠ Quid moléstì estis huic mulíeri? opus enim bonum operáta est in me. Nam semper paúperes habétis vobíscum: me autem non semper habétis. Mittens enim hæc unguéntum hoc in corpus meum, ad sepeliéndum me fecit. Amen dico vobis, ubicúmque prædicátum fúerit hoc Evangélium in toto mundo, dicétur et quod hæc fecit in memóriam ejus. C. Tunc ábiit unus de duódecim, qui dicebátur Judas Iscariótes, ad príncipes sacerdótum, et ait illis:

C. At illi constituérunt ei trigínta argénteos. Et exínde quærébat opportunitátem ut eum tráderet. Prima autem die azymórum accessérunt discípuli ad Jesum, dicéntes:

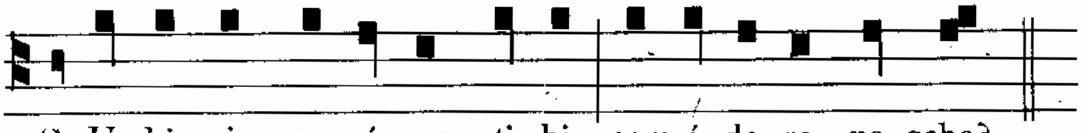

C. At Jesus dixit: ✠ Ite in civitátem ad quemdam, et dícite ei: Magíster dicit: Tempus meum prope est, apud te fácio pascha cum discípulis meis. C. Et fecérunt discípuli, sicut constítuit illis Jesus, et paravérunt pascha. Véspere autem facto, discumbébat cum duódecim discípulis suis. Et edéntibus illis, dixit:

✠ Amen dico vobis, quia unus vestrum me traditúrus est. C. Et contristáti valde, cœpérunt sínguli dícere:

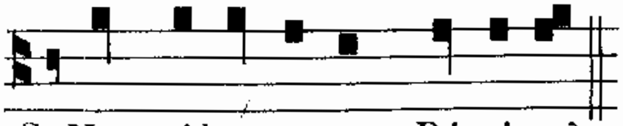

C. At ipse respóndens, ait: ✠ Qui intíngit mecum manum in parópside, hic me tradet. Fílius quidem hóminis vadit, sicut scriptum est de illo: væ autem hómini illi, per quem Fílius hóminis tradétur: bonum erat ei, si natus non fuísset homo ille.

C. Respóndens autem Judas, qui trádidit eum, dixit:

C. Ait illi: ✠ Tu dixísti.

C. Cœnántibus autem eis, accépit Jesus panem, et benedíxit, ac fregit, dedítque discípulis suis, et ait: ✠ Accípite, et comédite: hoc est corpus meum. C. Et accípiens cálicem, grátias egit: et dedit illis, dicens: ✠ Bíbite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus novi testaménti, qui pro multis effundétur in remissiónem peccatórum. Dico autem vobis: non bibam ámodo de hoc genímine vitis, usque in diem illum, cum illud bibam vobíscum novum in regno Patris mei. C. Et hymno dicto, exiérunt in montem Olivéti. Tunc dicit illis Jesus: ✠ Omnes vos scándalum patiémini in me, in ista nocte. Scriptum est enim: Percútiam pastórem, et dispergéntur oves gregis. Postquam autem resurréxero, præcédam vos in Galilǽam. C. Respóndens autem Petrus, ait illi:

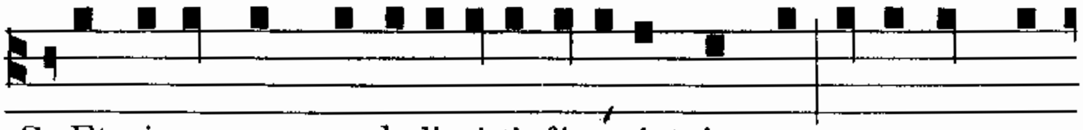

C. Ait illi Jesus: ✠ Amen dico tibi, quia in hac nocte, ántequam gallus cantet, ter me negábis. C. Ait illi Petrus:

C. Simíliter et omnes discípuli dixérunt. Tunc venit Jesus cum illis in villam, quæ dícitur Gethsémani, et dixit discípulis suis: ✠ Sedéte hic, donec vadam illuc, et orem. C. Et assúmpto Petro, et duóbus fíliis Zebedǽi, cœpit contristári, et mœstus esse. Tunc ait illis: ✠ Tristis est ánima mea usque ad mortem: sustinéte hic, et vigiláte mecum. C. Et progréssus pusíllum, prócidit in fáciem suam, orans, et dicens: ✠ Pater mi, si possíbile est, tránseat a me calix iste. Verúmtamen non sicut ego volo, sed sicut tu. C. Et venit ad discípulos suos, et invénit eos dormiéntes: et dicit Petro: ✠ Sic non potuístis una hora vigiláre mecum? Vigiláte, et oráte, ut non intrétis in tentatiónem. Spíritus quidem promptus est, caro autem infírma. C. Iterum secúndo ábiit, et orávit, dicens: ✠ Pater mi, si non potest hic calix transíre, nisi bibam illum, fiat volúntas tua. C. Et venit íterum, et invénit eos dormiéntes: erant enim óculi eórum graváti. Et relíctis illis, íterum ábiit, et orávit tértio, eúmdem sermónem dicens. Tunc venit ad discípulos suos, et dicit illis: ✠ Dormíte jam, et requiéscite: ecce appropinquávit hora, et Fílius hóminis tradétur in manus peccatórum. Súrgite, eámus: ecce appropinquávit, qui me tradet. C. Adhuc eo loquénte, ecce Judas unus de duódecim venit, et cum eo turba multa cum gládiis, et fústibus, missi a princípibus sacerdótum, et senióribus pópuli. Qui autem trádidit eum, dedit illis signum, dicens:

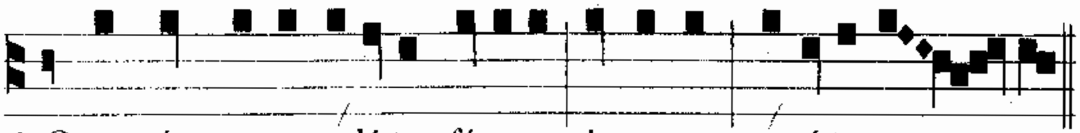

S. Quemcúmque oscu-lá-tus fú-ero, ip-se est, te-né-te e - - - um.

C. Et conféstim accédens ad Jesum, dixit:

S. A-ve, Rab - - bi.

C. Et osculátus est eum. Dixítque illi Jesus: ✠ Amíce, ad quid venísti?

C. Tunc accessérunt, et manus injecérunt in Jesum, et tenuérunt eum. Et ecce unus ex his, qui erant cum Jesu, exténdens manum, exémit gládium suum, et percútiens servum príncipis sacerdótum, amputávit aurículam ejus. Tunc ait illi Jesus: ✠ Convérte gládium tuum in locum suum. Omnes enim, qui accéperint gládium, gládio períbunt. An putas, quia non possum rogáre Patrem meum, et exhibébit mihi modo plus quam duódecim legiónes Angelórum? Quómodo ergo implebúntur Scriptúræ, quia sic opórtet fíeri? C. In illa hora dixit Jesus turbis: ✠ Tamquam ad latrónem exístis cum gládiis, et fústibus comprehéndere me: quotídie apud vos sedébam docens in templo, et non me tenuístis. C. Hoc autem totum factum est, ut adimpleréntur Scriptúræ prophetárum. Tunc discípuli omnes, relícto eo, fugérunt. At illi tenéntes Jesum, duxérunt ad Cáipham príncipem sacerdótum, ubi scribæ, et senióres convénerant. Petrus autem sequebátur eum a longe, usque in átrium príncipis sacerdótum. Et ingréssus intro, sedébat cum minístris, ut vidéret finem. Príncipes autem sacerdótum, et omne concílium, quærébant falsum testimónium contra Jesum, ut eum morti tráderent: et non invenérunt, cum multi falsi testes accessíssent. Novíssime autem venérunt duo falsi testes, et dixérunt:

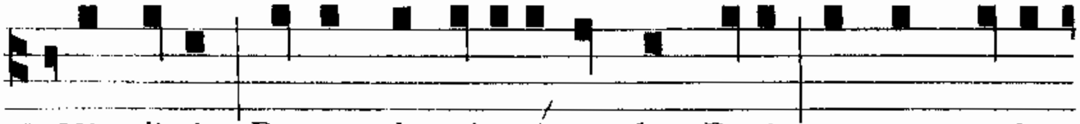

S. Hic di-xit: Possum destrú-e-re templum De-i, et post trí-du-

um re-ædi-fi-cá-re il - - lud.

C. Et surgens princeps sacerdótum, ait illi:

S. Ni-hil re-

spón-des ad e-a, quæ i-sti ad-vérsum te te-sti-fi-cán-tur?

C. Jesus autem tacébat. Et princeps sacerdótum ait illi:

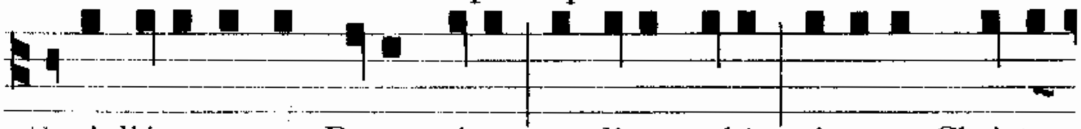

S. Adjú-ro te per De-um vivum, ut dicas nobis, si tu es Christus

Fí-li-us De - - - i.

C. Dicit illi Jesus: ✠ Tu dixísti. Verúmtamen dico vobis, ámodo vidébitis Fílium hóminis sedéntem a dextris virtútis Dei, et veniéntem in núbibus cœli.

C. Tunc princeps sacerdótum scidit vestiménta sua, dicens:

S. Blasphemávit: quid ad-huc e-gémus té-sti-bus? Ec-ce nunc au-dí-stis blasphémi-am: quid vo-bis vidé-tur?

C. At illi respondéntes dixérunt:

S. Re-us est mor - - tis.

C. Tunc exspuérunt in fáciem ejus, et cólaphis eum cecidérunt, álii autem palmas in fáciem ejus dedérunt, dicéntes:

S. Prophe-tí-za no-bis Christe, quis est qui te per-cús-sit?

C. Petrus vero sedébat foris in átrio: et accéssit ad eum una ancílla, dicens:

S. Et tu cum Je-su Ga-li-lǽ-o e - - - ras.

C. At ille negávit coram ómnibus, dicens:

S. Nésci-o quid di - - - cis.

C. Exeúnte autem illo jánuam, vidit eum ália ancílla, et ait his, qui erant ibi:

S. Et hic e-rat cum Je-su Na-za-ré - - - no.

C. Et íterum negávit cum juraménto: Quia non novi hóminem. Et post pusíllum accessérunt, qui stabant, et dixérunt Petro:

S. Ve-re et tu ex il-lis es: nam et lo-qué-la tu-a ma-ni-fé-stum te fa - - - cit.

C. Tunc cœpit detestári, et juráre quia non novísset hóminem. Et contínuo gallus cantávit. Et recordátus est Petrus verbi Jesu, quod díxerat: Priúsquam gallus cantet, ter me negábis. Et egréssus foras, flevit amáre. Mane autem facto, consílium iniérunt omnes príncipes sacerdótum, et senióres pópuli advérsus Jesum, ut eum morti tráderent. Et vinctum adduxérunt eum, et tradidérunt Póntio Piláto præsidi. Tunc videns Judas, qui eum trádidit, quod damnátus esset; pœniténtia ductus, rétulit trigínta argénteos princípibus sacerdótum, et senióribus, dicens:

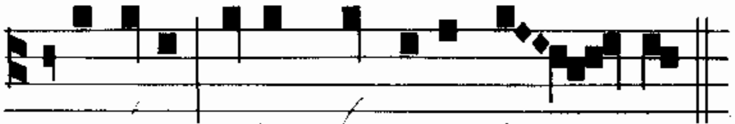

S. Peccá-vi, tradens sánguinem ju - - stum.

C. At illi dixérunt:

S. Quid ad

nos? Tu ví - - - - de-ris.

C. Et projéctis argénteis in templo, recéssit: et ábiens, láqueo se suspéndit. Príncipes autem sacerdótum, accéptis argénteis, dixérunt:

S. Non li-cet e-os mítté-re in córbonam: quia préti-um sánguinis est.

C. Consílio autem ínito, emérunt ex illis agrum fíguli, in sepultúram peregrinórum. Propter hoc vocátus est ager ille, Hacéldama, hoc est, ager sánguinis, usque in hodiérnum diem. Tunc implétum est, quod dictum est per Jeremíam prophétam, dicéntem: Et accepérunt trigínta argénteos prétium appretiáti, quem appretiavérunt a fíliis Israël: et dedérunt eos in agrum fíguli, sicut constítuit mihi Dóminus. Jesus autem stetit ante præsidem, et interrogávit eum præses, dicens:

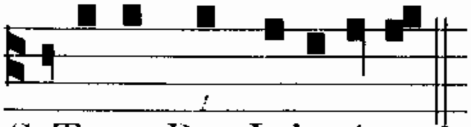

S. Tu es Rex Judæ-ó-rum?

C. Dicit illi Jesus: ✠ Tu dicis. C. Et cum accusarétur a princípibus sacerdótum, et senióribus, nihil respóndit. Tunc dicit illi Pilátus:

S. Non au-dis quan-ta ad-vér-sum te di-cunt te-stimó-ni-a?

C. Et non respóndit ei ad ullum verbum, ita ut mirarétur præses veheménter. Per diem autem solémnem consuéverat præses pópulo dimíttere unum vinctum, quem voluíssent. Habébat autem tunc vinctum insígnem, qui dicebátur Barábbas. Congregátis ergo illis, dixit Pilátus:

S. Quem vul-tis di-míttam vo-bis: Ba-rábbam, an Je-sum, qui dí-ci-

tur Christus?

C. Sciébat enim, quod per invídiam tradidíssent eum. Sedénte autem illo pro tribunáli, misit ad eum uxor ejus, dicens:

S. Ni-hil ti-bi, et justo il-li: multa enim passa sum hódi-e per visum propter e - - - um.

C. Príncipes autem sacerdótum, et senióres persuasérunt pópulis, ut péterent Barábbam, Jesum vero pérderent. Respóndens autem præses ait illis:

S. Quem vul-tis vo-bis de du-ó-bus di-mít-ti?

C. At illi dixérunt:

S. Ba-ráb-bam.

C. Dicit illis Pilátus:

S. Quid í-gi-tur fá-ci-am de Je-su, qui dí-ci-tur Chri-stus?

C. Dicunt omnes:

S. Cru-ci-fi-gá - - - tur.

C. Ait illis præses:

S. Quid enim ma-li fe-cit?

C. At illi magis clamábant, dicéntes:

S. Cru-ci-fi-gá - - tur.

C. Videns autem Pilátus quia nihil profíceret, sed magis tumúltus fíeret: accépta aqua, lavit manus coram pópulo, dicens:

S. Innocens e-go sum a sánguine justi hu-jus: vos vi-dé - - - ri-tis.

C. Et respóndens univérsus pópulus, dixit:

S. San-guis e-jus su-per nos, et su-per fí-li-os no - - stros.

C. Tunc dimísit illis Barábbam: Jesum autem flagellátum trádidit eis, ut crucifigerétur. Tunc mílites præsidis suscipiéntes Jesum in prætórium, congregavérunt ad eum univérsam cohórtem: et exuéntes

cum, chlámydem coccíneam circumdedérunt ei: et plecténtes corónam de spinis, posuérunt super caput ejus, et arúndinem in déxtera ejus. Et genu flexo ante eum, illudébant ei, dicéntes:

C. Et exspuéntes in eum, accepérunt arúndinem, et percutiébant caput ejus. Et postquam illusérunt ei, exuérunt eum chlámyde, et induérunt eum vestiméntis ejus, et duxérunt eum, ut crucifígerent. Exeúntes autem, invenérunt hóminem Cyrenǽum, nómine Simónem: hunc angariavérunt, ut tólleret crucem ejus. Et venérunt in locum, qui dícitur Gólgotha, quod est Calváriæ locus. Et dedérunt ei vinum bíbere cum felle mixtum. Et cum gustásset, nóluit bíbere. Postquam autem crucifixérunt eum, divisérunt vestiménta ejus, sortem mitténtes: ut implerétur, quod dictum est per Prophétam, dicéntem: Divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam misérunt sortem. Et sedéntes, servábant eum. Et imposuérunt super caput ejus causam ipsíus scriptam: Hic est Jesus Rex Judæórum. Tunc crucifíxi sunt cum eo duo latrónes: unus a dextris, et unus a sinístris. Prætereúntes autem blasphemábant eum, movéntes cápita sua, et dicéntes:

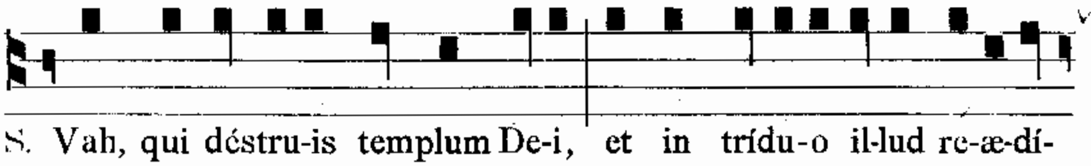

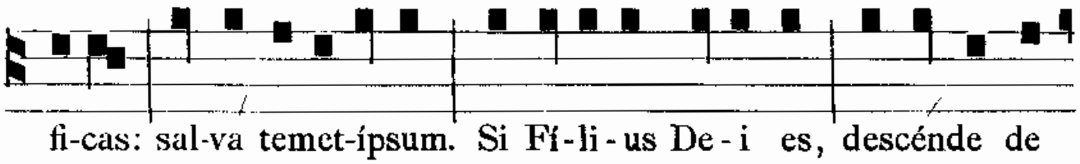

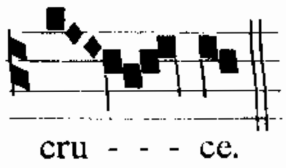

C. Simíliter et príncipes sacerdótum illudéntes cum scribis et senióribus, dicébant:

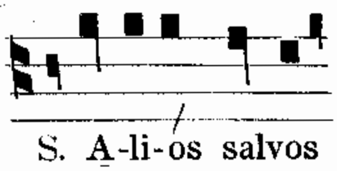

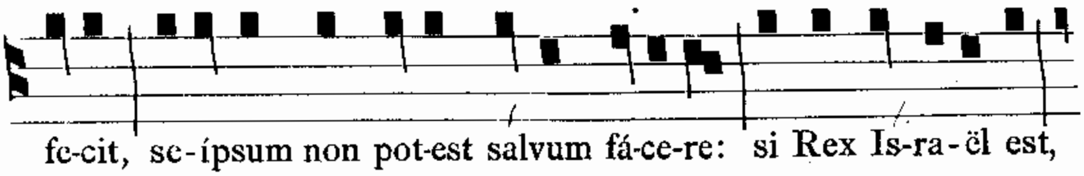

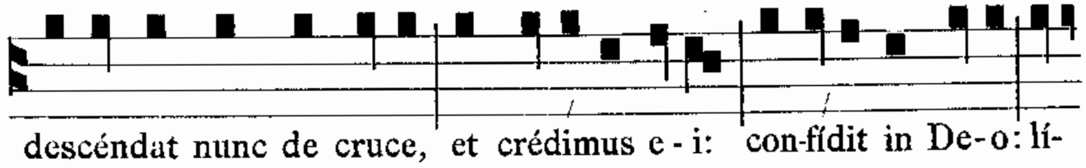

be-ret nunc, si vult e-um; di-xit e-nim: Qui-a Fí-li-us De-i sum.

C. Idípsum autem et latrónes, qui crucifíxi erant cum eo, improperábant ei. A sexta autem hora ténebræ factæ sunt super univérsam terram usque ad horam nonam. Et circa horam nonam clamávit Jesus voce magna, dicens: ✠ Eli, Eli, lamma sabactháni? C. Hoc est: ✠ Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquísti me? C. Quidam autem illic stantes, et audiéntes, dicébant:

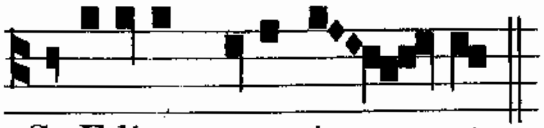

S. E-lí-am vocat i - - - ste.

C. Et contínuo currens unus ex eis, accéptam spóngiam implévit acéto, et impósuit arúndini, et dabat ei bíbere. Céteri vero dicébant:

S. Si-ne, vi-de-ámus an vé-ni-at E-lí-as lí-be-rans e - - - um.

C. Jesus autem íterum clamans voce magna, emísit spíritum. (Hic genuflectitur, et pausatur aliquantulum.) Et ecce velum templi scissum est in duas partes a summo usque deórsum: et terra mota est, et petræ scissæ sunt, et monuménta apérta sunt: et multa córpora sanctórum, qui dormíerant, surrexérunt. Et exeúntes de monuméntis post resurrectiónem ejus, venérunt in sanctam civitátem, et apparuérunt multis. Centúrio autem, et qui cum eo erant, custodiéntes Jesum, viso terræmótu, et his quæ fiébant, timuérunt valde, dicéntes:

S. Ve-re Fí-li-us De-i e-rat i - - - ste.

C. Erant autem ibi mulíeres multæ a longe, quæ secútæ erant Jesum a Galilæa, ministrántes ei: inter quas erat María Magdaléne, et María Jacóbi, et Joseph mater, et mater filiórum Zebedæi. Cum autem sero factum esset, venit quidam homo dives ab Arimathæa, nómine Joseph, qui et ipse discípulus erat Jesu. Hic accéssit ad Pilátum, et pétiit corpus Jesu. Tunc Pilátus jussit reddi corpus. Et accépto córpore, Joseph invólvit illud in síndone munda. Et pósuit illud in monuménto suo novo, quod excíderat in petra. Et advólvit saxum magnum ad óstium monuménti, et ábiit. Erat autem ibi María Magdaléne, et áltera María, sedéntes contra sepúlchrum.

Hic dicitur **Munda cor meum.** petitur benedictio, defertur incensum sine luminaribus, et incensatur liber: non dicitur **Dóminus vobíscum.** et Celebrans, aut Diaconus non signat librum, neque seipsum: et quod sequitur, cantatur in tono Evangelii: in cujus fine Celebrans

osculatur librum, et incensatur. Quæ omnia et in aliis Passionibus servantur, prætcrquam Feria VI. in Parasceve.

Altera autem die, quæ est post Parascéven, convenérunt príncipes sacerdótum, et pharisǽi ad Pilátum, dicéntes: Dómine, recordáti sumus, quia sedúctor ille dixit adhuc vivens: Post tres dies resúrgam. Jube ergo custodíri sepúlchrum usque in diem tértium: ne forte véniant discípuli ejus, et furéntur eum, et dicant plebi: Surréxit a mórtuis: et erit novíssimus error pejor prióre. Ait illis Pilátus: Habétis custódiam, ite, custodíte sicut scitis. Illi autem abeúntes, muniérunt sepúlchrum, signántes lápidem, cum custódibus.

FERIA III.
MAJORIS HEBDOMADÆ.

Pássio Dómini nostri Jesu Christi secúndum Marcum. In illo témpore: Erat Pascha, et ázyma post bíduum, et quærébant summi sacerdótes et scribæ, quómodo Jesum dolo tenérent et occíderent. Dicébant autem:

C. Et cum esset Jesus Bethániæ in domo Simónis leprósi, et recúmberet: venit múlier habens alabástrum unguénti nardi spicáti pretiósi, et fracto alabástro, effúdit super caput ejus. Erant autem quidam indígne feréntes intra semetípsos, et dicéntes:

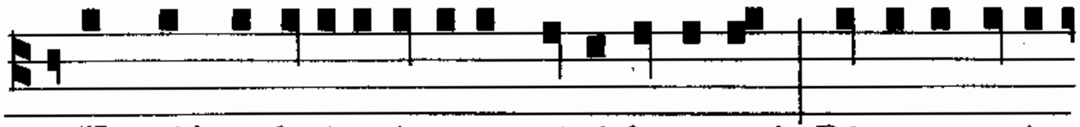

C. Et fremébant in eam. Jesus autem dixit: ✠ Sínite eam: quid illi molésti estis? Bonum opus operáta est in me. Semper enim paúperes habétis vobíscum: et cum voluéritis, potéstis illis benefácere:

me autem non semper habétis. Quod hábuit hæc, fecit: prævénit úngere corpus meum in sepultúram. Amen dico vobis: Ubicúmque prædicátum fúerit Evangélium istud in univérso mundo, et quod fecit hæc, narrábitur in memóriam ejus. C. Et Judas Iscariótes, unus de duódecim, ábiit ad summos sacerdótes, ut próderet eum illis. Qui audiéntes, gavísi sunt: et promisérunt ei pecúniam se datúros. Et quærébat quómodo illum opportúne tráderet. Et primo die azymórum, quando pascha immolábant, dicunt ei discípuli:

S. Quo vis e-á-mus, et pa-ré-mus ti-bi, ut man-dú-ces pa-scha?

C. Et mittit duos ex discípulis suis, et dicit eis: ✠ Ite in civitátem: et occúrret vobis homo lagénam aquæ bájulans, sequímini eum: et quocúmque introíerit, dícite dómino domus, quia magíster dicit: Ubi est reféctio mea, ubi pascha cum discípulis meis mandúcem? Et ipse vobis demonstrábit cœnáculum grande, stratum: et illic paráte nobis. C. Et abiérunt discípuli ejus, et venérunt in civitátem: et invenérunt sicut díxerat illis, et paravérunt pascha. Véspere autem facto, venit cum duódecim. Et discumbéntibus eis, et manducántibus, ait Jesus: ✠ Amen dico vobis, quia unus ex vobis tradet me, qui mandúcat mecum. C. At illi cœpérunt contristári, et dícere ei singulátim:

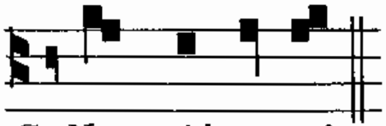

S. Numquid e-go?

C. Qui ait illis: ✠ Unus ex duódecim, qui intíngit mecum manum in catíno. Et Fílius quidem hóminis vadit, sicut scriptum est de eo: væ autem hómini illi, per quem Fílius hóminis tradétur. Bonum erat ei, si non esset natus homo ille. C. Et manducántibus illis, accépit Jesus panem: et benedícens fregit, et dedit eis, et ait: ✠ Súmite, hoc est corpus meum. C. Et accépto cálice, grátias agens dedit eis: et bibérunt ex illo omnes. Et ait illis: ✠ Hic est sanguis meus novi testaménti, qui pro multis effundétur. Amen dico vobis, quia jam non bibam de hoc genímine vitis, usque in diem illum, cum illud bibam novum in regno Dei. C. Et hymno dicto, exiérunt in montem Olivárum. Et ait eis Jesus: ✠ Omnes scandalizabímini in me in nocte ista: quia scriptum est: Percútiam pastórem, et dispergéntur oves. Sed postquam resurréxero, præcédam vos in Galilǽam. C. Petrus autem ait illi:

S. Et si omnes scandalizá-ti fú-e-rint in te, sed non e - - - go.

C. Et ait illi Jesus: ✠ Amen dico tibi, quia tu hódie in nocte hac, priúsquam gallus vocem bis déderit, ter me es negatúrus. C. At ille ámplius loquebátur.

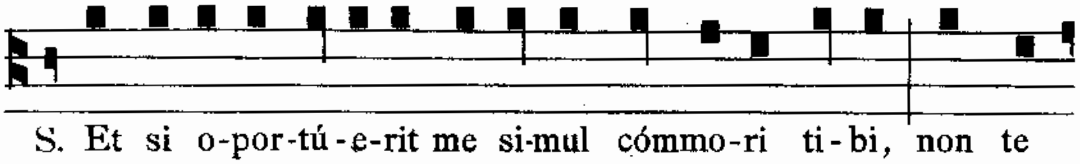

C. Simíliter autem et omnes dicébant. Et véniunt in prædium, cui nomen Gethsémani. Et ait discípulis suis: ✠ Sedéte hic donec orem.

C. Et assúmit Petrum, et Jacóbum, et Joánnem secum: et cœpit pavére, et tædére. Et ait illis: ✠ Tristis est ánima mea usque ad mortem: sustinéte hic, et vigiláte. C. Et cum processísset paúlulum, prócidit super terram: et orábat, ut si fíeri posset, transíret ab eo hora: et dixit: ✠ Abba, Pater, ómnia tibi possibília sunt, transfer cálicem hunc a me: sed non quod ego volo, sed quod tu. C. Et venit, et invénit eos dormiéntes. Et ait Petro: ✠ Simon, dormis? non potuísti una hora vigiláre? Vigiláte, et oráte, ut non intrétis in tentatiónem. Spíritus quidem promptus est, caro vero infírma. C. Et íterum ábiens orávit, eúmdem sermónem dicens. Et revérsus, dénuo invénit eos dormiéntes (erant enim óculi eórum graváti) et ignorábant quid respondérent ei. Et venit tértio, et ait illis: ✠ Dormíte jam, et requiéscite. Súfficit: venit hora: ecce Fílius hóminis tradétur in manus peccatórum. Súrgite, eámus: ecce qui me tradet, prope est. C. Et, adhuc eo loquénte, venit Judas Iscariótes, unus de duódecim, et cum eo turba multa cum gládiis, et lignis, a summis sacerdótibus, et scribis, et senióribus. Déderat autem tráditor ejus signum eis, dicens:

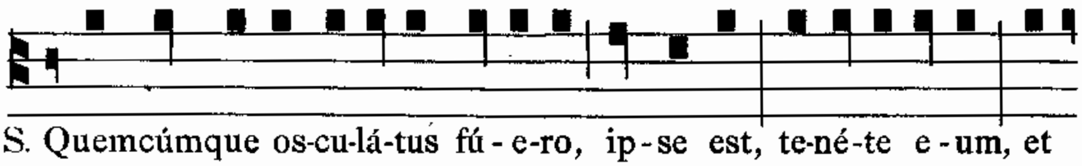

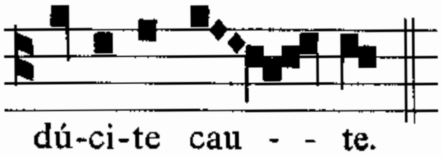

C. Et cum venísset, statim accédens ad eum, ait:

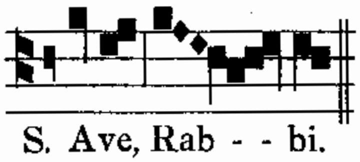

C. Et osculátus est eum. At illi manus injecérunt in eum, et tenuérunt eum. Unus autem quidam de circumstántibus, edúcens gládium, percússit servum summi sacerdótis: et amputávit illi aurículam. Et respóndens Jesus, ait illis: ✠ Tamquam ad latrónem exístis cum gládiis, et lignis comprehéndere me? quotídie eram apud vos in templo docens, et non me tenuístis. Sed ut impleántur Scriptúræ. C. Tunc discípuli ejus relinquéntes eum, omnes fugérunt. Adoléscens autem quidam sequebátur eum amíctus síndone super nudo: et tenuérunt eum. At ille, rejécta síndone, nudus profúgit ab eis. Et adduxérunt Jesum ad summum sacerdótem: et convenérunt omnes sacerdótes, et scribæ, et senióres. Petrus autem a longe secútus est eum usque intro

in átrium summi sacerdótis: et sedébat cum minístris ad ignem, et calefaciébat se. Summi vero sacerdótes, et omne concílium, quærébant advérsus Jesum testimónium, ut eum morti tráderent, nec inveniébant. Multi enim testimónium falsum dicébant advérsus eum: et conveniéntia testimónia non erant. Et quidam surgéntes, falsum testimónium ferébant advérsus eum, dicéntes:

S. Quó-ni-am nos audí-vimus e-um di-céntem: E-go

dissólvam templum hoc manufáctum, et per trídu-um á-li-ud non

manu-fáctum æ-di-fi-cá - - - bo.

C. Et non erat convéniens testimónium illórum. Et exsúrgens summus sacérdos in médium, interrogávit Jesum, dicens:

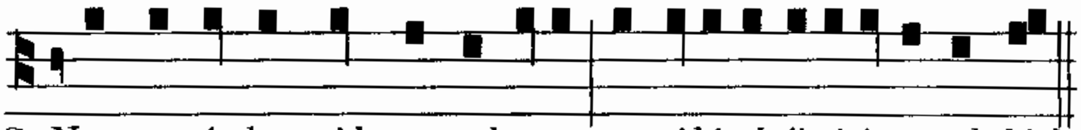

S. Non respóndes quidquam ad e-a, quæ ti-bi ob-ji-ci-úntur ab his?

C. Ille autem tacébat, et nihil respóndit. Rursum summus sacérdos interrogábat eum, et dixit ei:

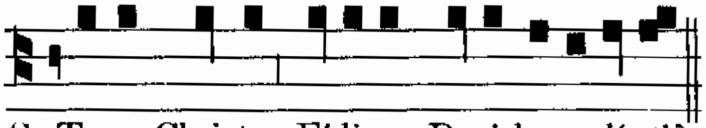

S. Tu es Christus Fí-li-us De-i bene-dí-cti?

C. Jesus autem dixit illi: ✠ Ego sum: et vidébitis Fílium hóminis sedéntem a dextris virtútis Dei, et veniéntem cum núbibus cœli. C. Summus autem sacérdos scindens vestiménta sua, ait:

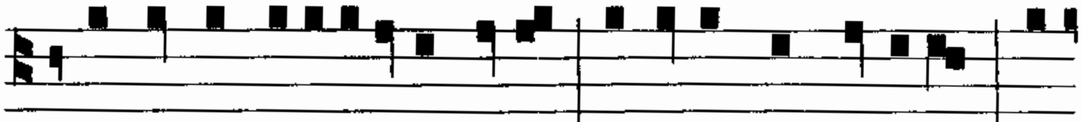

S. Quid adhuc de-siderámus testes? Au-dí-stis blasphé-mi-am: quid

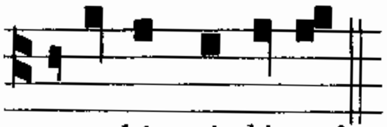

vo-bis vi-dé-tur?

C. Qui omnes condemnavérunt eum esse reum mortis. Et cœpérunt quidam conspúere eum, et veláre fáciem ejus, et cólaphis eum cǽdere, et dícere ei:

S. Pro-phe - tí - - - za.

C. Et minístri álapis eum cædébant. Et cum esset Petrus in átrio deórsum, venit una ex ancíllis summi sacerdótis: et cum vidísset Petrum calefaciéntem se, aspíciens illum, ait:

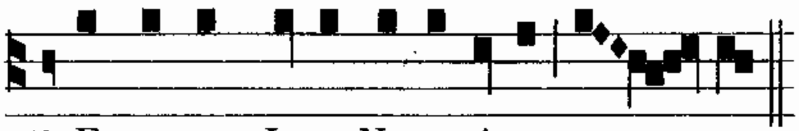

S. Et tu cum Je-su Na-za-ré-no e - - - ras.

C. At ille negávit, dicens:

S. Ne-que sci-o, ne-que no-vi quid di - - - cas.

C. Et éxiit foras ante átrium, et gallus cantávit. Rursus autem cum vidísset illum ancílla, cœpit dícere circumstántibus: Quia hic ex illis est. At ille íterum negávit. Et post pusíllum rursus qui astábant, dicébant Petro:

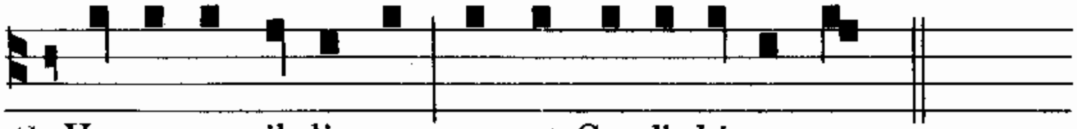

S. Ve-re ex il-lis es: nam et Ga-li-lǽ-us es.

C. Ille autem cœpit anathematizáre, et juráre: Quia néscio hóminem istum, quem dícitis. Et statim gallus íterum cantávit. Et recordátus est Petrus verbi, quod díxerat ei Jesus: Priúsquam gallus cantet bis, ter me negábis. Et cœpit flere. Et conféstim mane consílium faciéntes summi sacerdótes, cum senióribus, et scribis, et univérso concílio, vinciéntes Jesum, duxérunt, et tradidérunt Piláto. Et interrogávit eum Pilátus:

S. Tu es Rex Ju-dæ-ó-rum?

C. At ille respóndens, ait illi: ✠ Tu dicis. C. Et accusábant eum summi sacerdótes in multis. Pilátus autem rursum interrogávit eum, dicens:

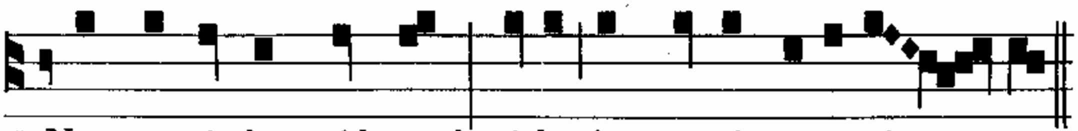

S. Non respóndes quidquam? vi-de in quan-tis te ac-cú - - sant.

C. Jesus autem ámplius nihil respóndit, ita ut mirarétur Pilátus. Per diem autem festum solébat dimíttere illis unum ex vinctis, quemcúmque petiíssent. Erat autem qui dicebátur Barábbas, qui cum seditiósis erat vinctus, qui in seditióne fécerat homicídium. Et cum ascendísset turba, cœpit rogáre, sicut semper faciébat illis. Pilátus autem respóndit eis, et dixit:

S. Vul-tis di-mít-tam vo-bis Re-gem Ju-dæ-ó-rum?

C. Sciébat enim quod per invídiam tradidíssent eum summi sacerdótes. Pontífices autem concitavérunt turbam, ut magis Barábbam dimítteret eis. Pilátus autem íterum respóndens, ait illis:

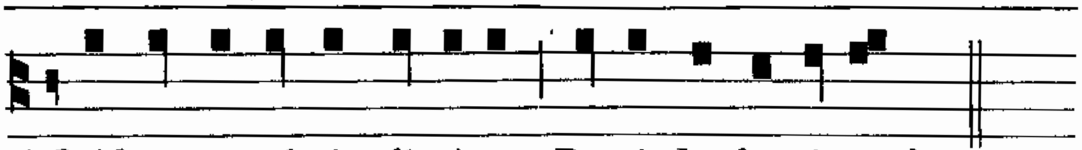

S.Quid er-go vul-tis fá-ci-am Re-gi Ju-dæ-ó-rum?

C. At illi íterum clamavérunt:

S. Cru-ci-fí-ge e - - - - um.

C. Pilátus vero dicébat illis:

S. Quid e-nim ma-li fe-cit?

C. At illi magis clamábant:

S. Cru-ci-fí-ge e - - - um.

C. Pilátus autem volens pópulo satisfácere, dimísit illis Barábbam, et trádidit Jesum flagéllis cæsum, ut crucifigerétur. Mílites autem duxérunt eum in átrium prætórii, et cónvocant totam cohórtem, et índuunt eum púrpura, et impónunt ei plecténtes spíneam corónam. Et cœpérunt salutáre eum: Ave, Rex Judæórum. Et percutiébant caput ejus arúndine: et conspuébant eum, et ponéntes génua, adorábant eum. Et postquam illusérunt ei, exuérunt illum púrpura, et induérunt eum vestiméntis suis: et edúcunt illum, ut crucifígerent eum. Et angariavérunt prætereúntem quémpiam, Simónem Cyrenæum, veniéntem de villa, patrem Alexándri, et Rufi, ut tólleret crucem ejus. Et perdúcunt illum in Gólgotha locum, quod est interpretátum Calváriæ locus. Et dabant ei bíbere myrrhátum vinum: et non accépit. Et crucifigéntes eum, divisérunt vestiménta ejus, mitténtes sortem super eis, quis quid tólleret. Erat autem hora tértia: et crucifixérunt eum. Et erat títulus causæ ejus inscríptus: Rex Judæórum. Et cum eo crucifígunt duos latrónes: unum a dextris, et álium a sinístris ejus. Et impléta est Scriptúra, quæ dicit: Et cum iníquis reputátus est. Et prætereúntes blasphemábant eum, movéntes cápita sua, et dicéntes:

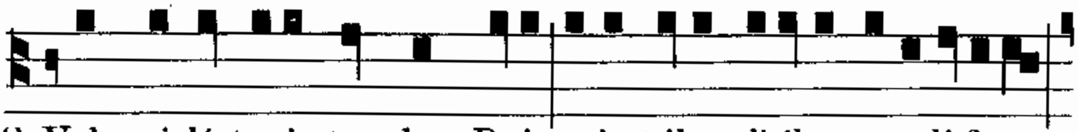

S. Vah, qui déstru-is templum De-i, et in tribus di-ébus re-ædí-fi-cas:

sal-vum fac te-met-íp-sum, de-scén-dens de cru - - - ce.

C. Simíliter et summi sacerdótes illudéntes, ad altérutrum cum scribis dicébant:

S. A-li-os salvos fe-cit, se-ípsum

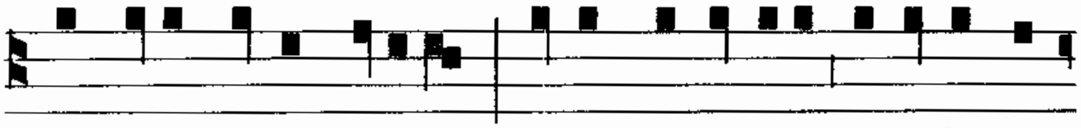

non potest salvum fáce-re. Chri-stus Rex Is-ra-ël descéndat nunc

de cru-ce, ut vi-de-ámus, et cre-dá - - mus.

C. Et qui cum eo crucifíxi erant, convitiabántur ei. Et facta hora sexta, ténebræ factæ sunt per totam terram, usque in horam nonam. Et hora nona exclamávit Jesus voce magna, dicens: ✠ Eloi, Eloi, lamma sabactháni? C. Quod est interpretátum: ✠ Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquísti me? C. Et quidam de circumstántibus audiéntes, dicébant:

S. Ec-ce, E-lí-am vo - - - cat.

C. Currens autem unus, et implens spóngiam acéto, circumponénsque cálamo, potum dabat ei, dicens:

S. Sínite, vi-de-ámus si vé-ni-at E-lí-as ad deponéndum e - - - um.

C. Jesus autem emíssa voce magna exspirávit. (Hic genuflectitur, et pausatur aliquantulum.) Et velum templi scissum est in duo, a summo usque deórsum. Videns autem centúrio, qui ex advérso stabat, quia sic clamans exspirásset, ait:

S. Ve-re hic ho-mo Fí-li-us De-i e - - - - rat.

C. Erant autem et mulíeres de longe aspiciéntes: inter quas erat María Magdaléne, et María Jacóbi minóris, et Joseph mater, et Salóme: et cum esset in Galilǽa, sequebántur eum, et ministrábant ei, et áliæ multæ, quæ simul cum eo ascénderant Jerosólymam.

Quod sequ., cantatur in tono Evangelii: et alia fiunt ut supra in Dominica.

Et cum jam sero esset factum (quia erat Parascéve, quod est ante sábbatum) venit Joseph ab Arimathǽa nóbilis decúrio, qui et ipse erat exspéctans regnum Dei, et audácter introívit ad Pilátum, et pétiit corpus Jesu. Pilátus autem mirabátur si jam obiísset. Et accersíto centurióne, interrogávit eum si jam mórtuus esset. Et cum cognovísset a centurióne, donávit corpus Joseph. Joseph autem mercátus síndonem, et depónens eum invólvit síndone, et pósuit eum in monuménto, quod erat excísum de petra, et advólvit lápidem ad óstium monuménti.

FERIA IV.
MAJORIS HEBDOMADÆ.

Pássio Dómini nostri Jesu Christi secúndum Lucam. In illo témpore: Appropinquábat dies festus azymórum, qui dícitur Pascha: et quærébant príncipes sacerdótum, et scribæ, quómodo Jesum interfícerent: timébant vero plebem. Intrávit autem sátanas in Judam, qui cognominabátur Iscariótes, unum de duódecim. Et ábiit, et locútus est cum princípibus sacerdótum, et magistrátibus, quemádmodum illum tráderet eis. Et gavísi sunt, et pacti sunt pecúniam illi dare. Et spopóndit. Et quærébat opportunitátem, ut tráderet illum sine turbis. Venit autem dies azymórum, in qua necésse erat occídi pascha. Et misit Petrum, et Joánnem, dicens: ✠ Eúntes paráte nobis pascha, ut manducémus. C. At illi dixérunt:

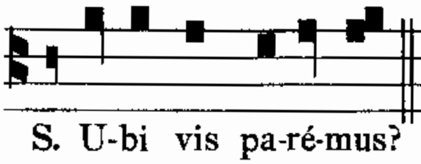

C. Et dixit ad eos: ✠ Ecce introeúntibus vobis in civitátem, occúrret vobis homo quidam ámphoram aquæ portans: sequímini eum in domum, in quam intrat, et dicétis patrifamílias domus: Dicit tibi Magíster: Ubi est diversórium, ubi pascha cum discípulis meis mandúcem? Et ipse osténdet vobis cœnáculum magnum stratum, et ibi paráte. C. Eúntes autem invenérunt sicut dixit illis, et paravérunt pascha. Et cum facta esset hora, discúbuit, et duódecim Apóstoli cum eo. Et ait illis: ✠ Desidério desiderávi hoc pascha manducáre vobíscum, ántequam pátiar. Dico enim vobis, quia ex hoc non manducábo illud, donec impleátur in regno Dei. C. Et accépto cálice, grátias egit, et dixit: ✠ Accípite, et divídite inter vos. Dico enim vobis, quod non bibam de generatióne vitis, donec regnum Dei véniat. C. Et accépto pane, grátias egit, et fregit, et dedit eis, dicens: ✠ Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur: hoc fácite in meam commemoratiónem. C. Simíliter et cálicem postquam cœnávit, dicens: ✠ Hic est calix novum testaméntum in sánguine meo, qui pro vobis fundétur. Verúmtamen ecce manus tradéntis me, mecum est in mensa. Et quidem Fílius hóminis, secúndum quod definítum est, vadit: verúmtamen væ hómini illi, per quem tradétur. C. Et ipsi cœpérunt quærere inter se, quis esset ex eis, qui hoc factúrus esset. Facta est autem et conténtio inter eos,

quis eórum viderétur esse major. Dixit autem eis: ✠ Reges géntium dominántur eórum: et qui potestátem habent super eos, benéfici vocántur. Vos autem non sic: sed qui major est in vobis, fiat sicut minor: et qui præcéssor est, sicut ministrátor. Nam quis major est, qui recúmbit, an qui minístrat? nonne qui recúmbit? Ego autem in médio vestrum sum, sicut qui minístrat: vos autem estis, qui permansístis mecum in tentatiónibus meis. Et ego dispóno vobis, sicut dispósuit mihi Pater meus regnum, ut edátis, et bibátis super mensam meam in regno meo: et sedeátis super thronos, judicántes duódecim tribus Israël. C. Ait autem Dóminus: ✠ Simon, Simon, ecce sátanas expetívit vos ut cribráret sicut tríticum: ego autem rogávi pro te, ut non defíciat fides tua: et tu aliquándo convérsus, confírma fratres tuos.

C. Qui dixit ei:

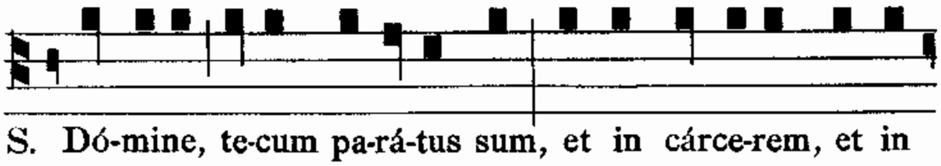

C. At ille dixit: ✠ Dico tibi Petre: Non cantábit hódie gallus, donec ter ábneges nosse me. C. Et dixit eis: ✠ Quando misi vos sine sácculo, et pera, et calceaméntis, numquid áliquid défuit vobis? C. At illi dixérunt:

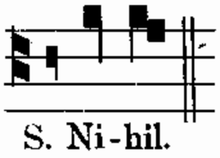

C. Dixit ergo eis: ✠ Sed nunc, qui habet sácculum, tollat simíliter et peram; et qui non habet, vendat túnicam suam, et emat gládium. Dico enim vobis, quóniam adhuc hoc, quod scriptum est, opórtet impléri in me: Et cum iníquis deputátus est. Etenim ea, quæ sunt de me, finem habent. C. At illi dixérunt:

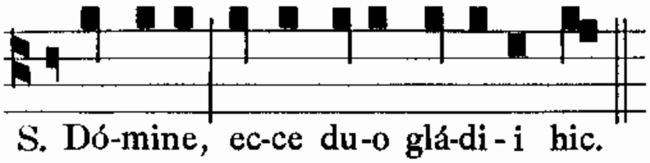

C. At ille dixit eis: ✠ Satis est. C. Et egréssus ibat secúndum consuetúdinem in montem Olivárum. Secúti sunt autem illum et discípuli. Et cum pervenísset ad locum, dixit illis: ✠ Oráte, ne intrétis in tentatiónem. C. Et ipse avúlsus est ab eis quantum jactus est lápidis, et pósitis génibus orábat, dicens: ✠ Pater, si vis, transfer cálicem istum a me: verúmtamen non mea volúntas, sed tua fiat. C. Appáruit autem illi Angelus de cœlo, confórtans eum. Et factus in agonía, prolíxius orábat. Et factus est sudor ejus, sicut guttæ sánguinis decurréntis in terram. Et cum surrexísset ab oratióne, et venísset ad discípulos suos, invénit eos dormiéntes præ tristítia. Et ait illis: ✠ Quid dormítis? súrgite, oráte, ne intrétis in tentatiónem. C. Adhuc eo loquénte, ecce turba: et qui vocabátur Judas, unus de duódecim antecedébat eos: et appropinquávit

Jesu, ut oscularétur eum. Jesus autem dixit illi: ✠ Juda, ósculo Fílium hóminis tradis? C. Vidéntes autem hi, qui circa ipsum erant, quod futúrum erat, dixérunt ei:

C. Et percússit unus ex illis servum príncipis sacerdótum, et amputávit aurículam ejus déxteram. Respóndens autem Jesus, ait: ✠ Sínite usque huc. C. Et cum tetigísset aurículam ejus, sanávit eum. Dixit autem Jesus ad eos, qui vénerant ad se, príncipes sacerdótum, et magistrátus templi, et senióres: ✠ Quasi ad latrónem exístis cum gládiis, et fústibus? Cum quotídie vobíscum fúerim in templo, non extendístis manus in me: sed hæc est hora vestra, et potéstas tenebrárum. C. Comprehendéntes autem eum, duxérunt ad domum príncipis sacerdótum: Petrus vero sequebátur a longe. Accénso autem igne in médio átrii, et circumsedéntibus illis, erat Petrus in médio eórum. Quem cum vidísset ancílla quædam sedéntem ad lumen, et eum fuísset intúita, dixit:

C. At ille negávit eum, dicens:

C. Et post pusíllum álius videns eum, dixit:

C. Petrus vero ait:

C. Et intervállo facto quasi horæ uníus, álius quidam affirmábat, dicens:

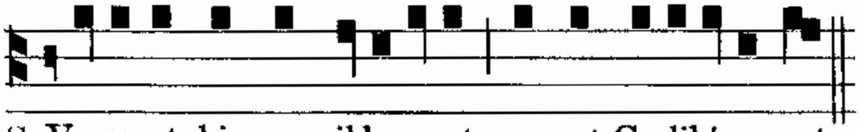

C. Et ait Petrus:

C. Et contínuo adhuc illo loquénte cantávit gallus. Et convérsus Dóminus respéxit Petrum. Et recordátus est Petrus verbi Dómini, sicut díxerat: Quia priúsquam gallus cantet, ter me negábis. Et egréssus foras Petrus flevit amáre. Et viri, qui tenébant illum, illudébant ei, cædéntes. Et velavérunt eum, et percutiébant fáciem ejus: et interrogábant eum, dicéntes:

S. Prophe - tí - za, quis est, qui te per-cús-sit?

C. Et ália multa blasphemántes dicébant in eum. Et ut factus est dies, convenérunt senióres plebis, et príncipes sacerdótum, et scribæ, et duxérunt illum in concílium suum, dicéntes:

S. Si tu es Chri-stus, dic no - - - bis.

C. Et ait illis: ✠ Si vobis díxero, non credétis mihi: si autem et interrogávero, non respondébitis mihi, neque dimittétis. Ex hoc autem erit Fílius hóminis sedens a dextris virtútis Dei. C. Dixérunt autem omnes:

S. Tu er-go es Fí-li-us De-i?

C. Qui ait: ✠ Vos dícitis, quia ego sum. C. At illi dixérunt:

S. Quid ad-huc de-si-de-rá-mus te-sti-mó-ni-um? Ip-si e-nim

au-dí-vi-mus de o-re e - - - - jus.

C. Et surgens omnis multitúdo eórum, duxérunt illum ad Pilátum. Cœpérunt autem illum accusáre, dicéntes:

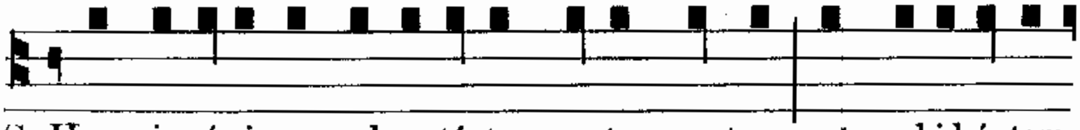

S. Hunc invé-nimus subverténtem gentem nostram, et prohi-béntem

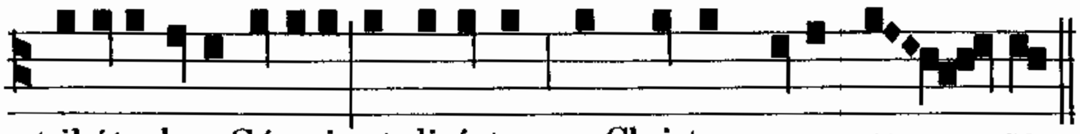

tribúta dare Cǽsari, et dicéntem se Christum regem es - - se.

C. Pilátus autem interrogávit eum, dicens:

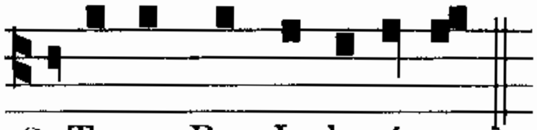

S. Tu es Rex Ju-dæ-ó-rum?

C. At ille respóndens, ait:

✠ Tu dicis. C. Ait autem Pilátus ad príncipes sacerdótum, et turbas:

S. Ni-hil in-vé-ni-o causæ in hoc hó - - - mi-ne.

C. At illi invalescébant, dicéntes:

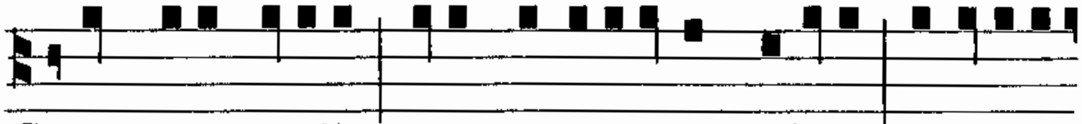

S. Cómmovet pópulum, docens per u-nivérsam Judǽ-am, incí-pi-ens

a Ga-li-lǽ-a us-que huc.

C. Pilátus autem aúdiens Galilǽam, interrogávit, si homo Galilǽus esset. Et ut cognóvit, quod de Heródis potestáte esset, remísit eum ad Heródem, qui et ipse Jerosólymis erat illis diébus. Heródes autem viso Jesu gavísus est valde. Erat enim cúpiens ex multo témpore vidére eum, eo quod audíerat multa de eo, et sperábat signum áliquod vidére ab eo fíeri. Interrogábat autem eum multis sermónibus. At ipse nihil illi respondébat. Stabant autem príncipes sacerdótum, et scribæ constánter accusántes eum. Sprevit autem illum Heródes cum exércitu suo: et illúsit indútum veste alba, et remísit ad Pilátum. Et facti sunt amíci Heródes, et Pilátus in ipsa die: nam ántea inimíci erant ad ínvicem. Pilátus autem convocátis princípibus sacerdótum, et magistrátibus, et plebe, dixit ad illos:

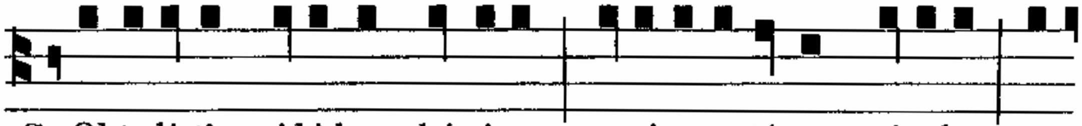

S. Obtu-lístis mi-hi hunc hóminem, qua-si a-verténtem pópulum, et

ec-ce e-go coram vo-bis in-térrogans, nullam causam invé-ni in

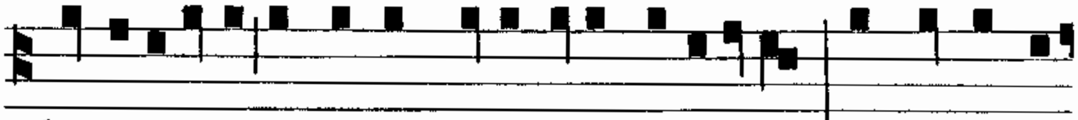

hó-mine i-sto ex his, in quibus e-um accu-sá-tis. Sed neque He-

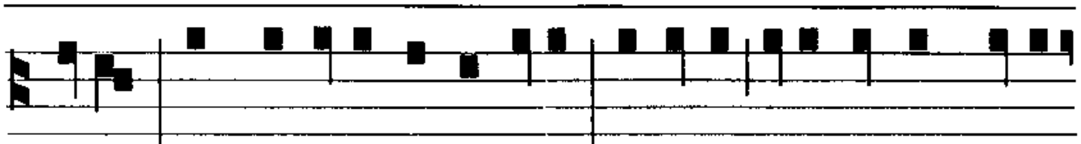

ró-des: nam re-mí-si vos ad illum, et ec-ce ni-hil dignum morte

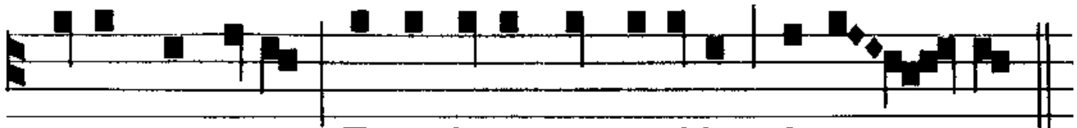

actum est e-i. E-mendá-tum er-go il-lum di-mít - - - tam.

C. Necésse autem habébat dimíttere eis per diem festum, unum. Exclamávit autem simul univérsa turba, dicens:

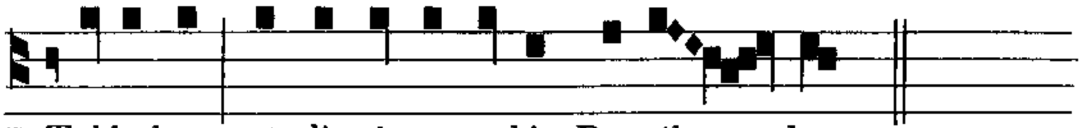

S. Tol-le hunc, et di-mít-te no-bis Ba-ráb - - bam.

C. Qui erat propter seditiónem quamdam factam in civitáte, et homicídium, missus in cárcerem. Iterum autem Pilátus locútus est ad eos, volens dimíttere Jesum. At illi succlamábant, dicéntes:

S. Cru-ci-fí-ge, cru-ci-fí-ge e - - - - um.

C. Ille autem tértio dixit ad illos:

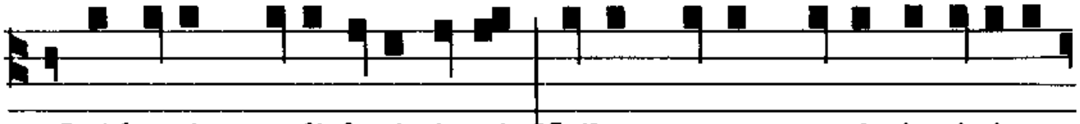

S. Quid e-nim ma-li fe-cit i-ste? Nullam causam mortis invé-ni-o

in e-o: cor-rí-pi-am er-go il-lum, et di - mít - - tam.

C. At illi instábant vócibus magnis, postulántes, ut crucifigerétur. Et invalescébant voces eórum. Et Pilátus adjudicávit fíeri petitiónem eórum. Dimísit autem illis eum, qui propter homicídium, et seditiónem missus fúerat in cárcerem, quem petébant: Jesum vero trádidit voluntáti eórum. Et cum dúcerent eum, apprehendérunt Simónem quemdam Cyrenénsem, veniéntem de villa: et imposuérunt illi crucem portáre post Jesum. Sequebátur autem illum multa turba pópuli, et mulíerum, quæ plangébant, et lamentabántur eum. Convérsus autem ad illas Jesus dixit: ✠ Fíliæ Jerúsalem, nolíte flere super me, sed super vos ipsas flete, et super fílios vestros. Quóniam ecce vénient dies in quibus dicent: Beátæ stériles, et ventres, qui non genuérunt, et úbera, quæ non lactavérunt. Tunc incípient dícere móntibus: Cádite super nos; et cóllibus: Operíte nos. Quia si in víridi ligno

hæc fáciunt, in árido quid fiet? C. Ducebántur autem et álii duo nequam cum eo, ut interficeréntur. Et postquam venérunt in locum, qui vocátur Calváriæ, ibi crucifixérunt eum: et latrónes, unum a dextris, et álterum a sinístris. Jesus autem dicébat: ✠ Pater, dimítte illis: non enim sciunt quid fáciunt. C. Dividéntes vero vestiménta ejus, misérunt sortes. Et stabat pópulus spectans, et deridébant eum príncipes cum eis, dicéntes:

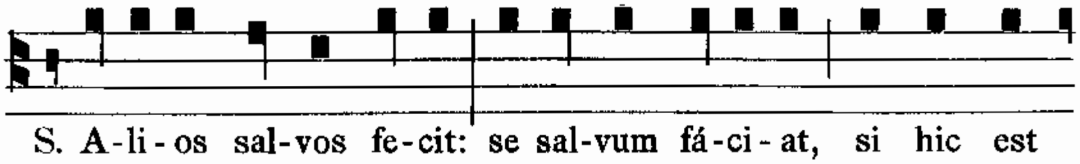

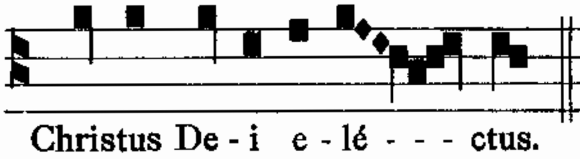

C. Illudébant autem ei et mílites accedéntes, et acétum offeréntes ei, et dicéntes:

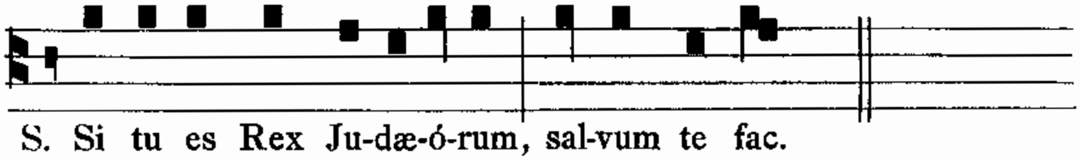

C. Erat autem et superscríptio scripta super eum lítteris græcis, et latínis, et hebráicis: Hic est Rex Judæórum. Unus autem de his, qui pendébant, latrónibus, blasphemábat eum, dicens:

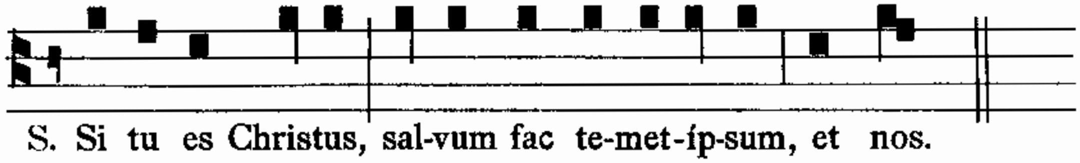

C. Respóndens autem alter increpábat eum, dicens:

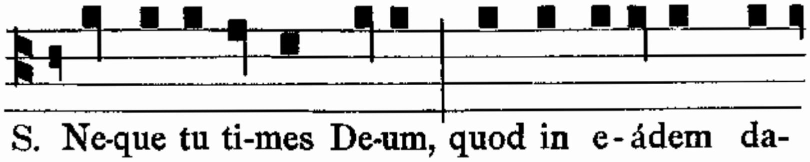

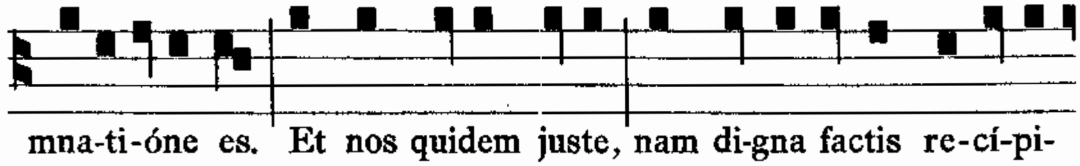

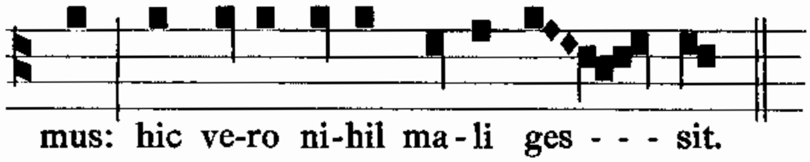

C. Et dicébat ad Jesum:

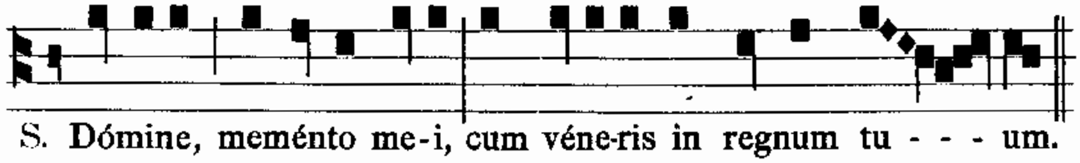

C. Et dixit illi Jesus: ✠ Amen dico tibi: Hódie mecum eris in paradíso. C. Erat autem fere hora sexta, et ténebræ factæ sunt in univérsam terram usque in horam nonam. Et obscurátus est sol: et velum templi scissum est médium. Et clamans voce magna Jesus, ait: ✠ Pater, in manus tuas comméndo spíritum meum. C. Et hæc dicens, exspirávit.

Hic genuflectitur, et pausatur aliquantulum.

C. Videns autem centúrio quod factum fúerat, glorificávit Deum, dicens:

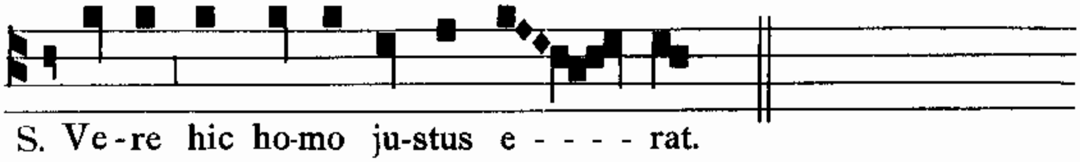

C. Et omnis turba eórum, qui simul áderant ad spectáculum istud, et vidébant quæ fiébant, percutiéntes péctora sua revertebántur. Stabant autem omnes noti ejus a longe, et mulíeres, quæ secútæ eum erant a Galilǽa, hæc vidéntes.

Quod sequitur, legitur in tono Evangelii: et alia fiunt ut supra in Dominica.

Et ecce vir nómine Joseph, qui erat decúrio, vir bonus, et justus: hic non consénserat consílio, et áctibus eórum, ab Arimathǽa civitáte Judǽæ, qui exspectábat et ipse regnum Dei. Hic accéssit ad Pilátum, et pétiit corpus Jesu: et depósitum invólvit síndone, et pósuit eum in monuménto excíso, in quo nondum quisquam pósitus fúerat.

FERIA VI. IN PARASCEVE.

Pássio Dómini nostri Jesu Christi secúndum Joánnem. In illo témpore: Egréssus est Jesus cum discípulis suis trans torréntem Cedron, ubi erat hortus, in quem introívit ipse, et discípuli ejus. Sciébat autem et Judas, qui tradébat eum, locum: quia frequénter Jesus convénerat illuc cum discípulis suis. Judas ergo cum accepísset cohórtem, et a pontifícibus et pharisǽis minístros, venit illuc cum latérnis, et fácibus, et armis. Jesus ítaque sciens ómnia, quæ ventúra erant super eum, procéssit, et dixit eis: ✠ Quem quǽritis?

C. Respondérunt ei:

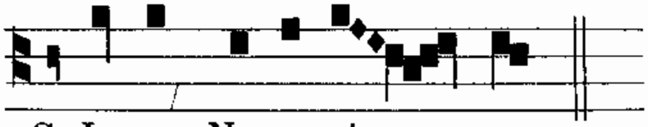

S. Je-sum Na-za-ré - - - num.

C. Dicit eis Jesus:

✠ Ego sum. C. Stabat autem et Judas, qui tradébat eum, cum ipsis. Ut ergo dixit eis: Ego sum: abiérunt retrórsum, et cecidérunt in terram. Iterum ergo interrogávit eos: ✠ Quem quǽritis? C. Illi autem dixérunt:

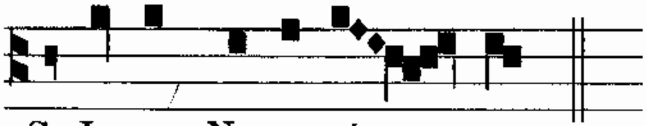

S. Je-sum Na-za-ré - - - num.

C. Respóndit Jesus:

✠ Dixi vobis, quia ego sum: si ergo me quǽritis, sínite hos abíre. C. Ut implerétur sermo, quem dixit: Quia quos dedísti mihi, non pérdidi ex eis quemquam. Simon ergo Petrus habens gládium, edúxit eum: et percússit pontíficis servum: et abscídit aurículam ejus déxteram. Erat autem nomen servo Malchus. Dixit ergo Jesus Petro: ✠ Mitte gládium tuum in vagínam. Cálicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum? C. Cohors ergo, et tribúnus, et minístri Judæórum comprehendérunt Jesum, et ligavérunt eum: et adduxérunt eum ad Annam primum, erat enim socer Cáiphæ, qui erat póntifex anni illíus. Erat autem Cáiphas, qui consílium déderat Judǽis: Quia éxpedit unum hóminem mori pro pópulo. Sequebátur autem Jesum Simon Petrus, et álius discípulus. Discípulus autem ille erat notus pontífici, et introívit cum Jesu in átrium pontíficis. Petrus autem stabat ad óstium foris. Exívit ergo discípulus álius, qui erat notus pontífici, et dixit ostiáriæ: et introdúxit Petrum. Dicit ergo Petro ancílla ostiária:

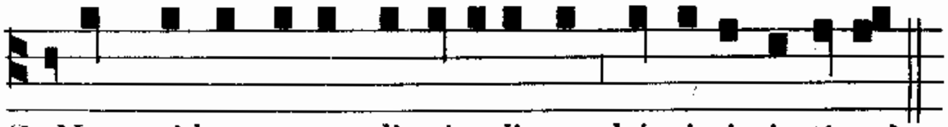

S. Numquid et tu ex di-scípu-lis es hó-mi-nis i-stí-us?

C. Dicit ille:

S. Non sum.

C. Stabant autem servi, et minístri ad prunas, quia frigus erat, et calefaciébant se: erat autem cum eis et Petrus stans, et calefáciens se. Póntifex ergo interrogávit Jesum de discípulis suis, et de doctrína ejus. Respóndit ei Jesus: ✠ Ego palam locútus sum mundo: ego semper dócui in synagóga, et in templo, quo omnes Judǽi convéniunt: et in occúlto locútus sum nihil. Quid me intérrogas? intérroga eos, qui audiérunt quid locútus sim ipsis: ecce hi sciunt quæ díxerim ego. C. Hæc autem cum dixísset, unus assístens ministrórum dedit álapam Jesu, dicens:

S. Sic respóndes pon-tí-fi-ci?

C. Respóndit ei Jesus: ✠ Si male locútus sum, testimónium pérhibe de malo: si autem bene, quid me cædis? C. Et misit eum Annas ligátum ad Cáipham pontíficem. Erat autem Simon Petrus stans, et calefáciens se. Dixérunt ergo ei:

S. Num-quid et tu ex di-scí-pu-lis e-jus es?

C. Negávit ille, et dixit:

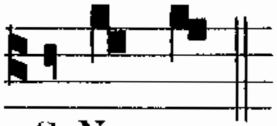

S. Non sum.

C. Dicit ei unus ex servis pontíficis, cognátus ejus, cujus abscídit Petrus aurículam.

C. Iterum ergo negávit Petrus: et statim gallus cantávit. Addúcunt ergo Jesum a Cáipha in prætórium. Erat autem mane: et ipsi non introiérunt in prætórium, ut non contaminaréntur, sed ut manducárent pascha. Exívit ergo Pilátus ad eos foras, et dixit:

C. Respondérunt, et dixérunt ei:

C. Dixit ergo eis Pilátus:

C. Dixérunt ergo ei Judǽi:

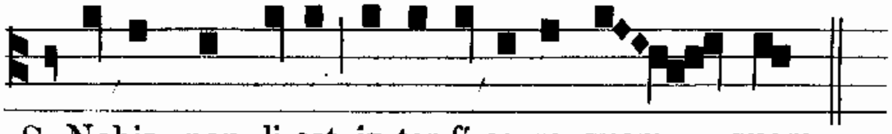

C. Ut sermo Jesu implerétur, quem dixit, signíficans qua morte esset moritúrus. Introívit ergo íterum in prætórium Pilátus, et vocávit Jesum, et dixit ei:

C. Respóndit Jesus: ✠ A temetípso hoc dicis, an álii dixérunt tibi de me? C. Respóndit Pilátus:

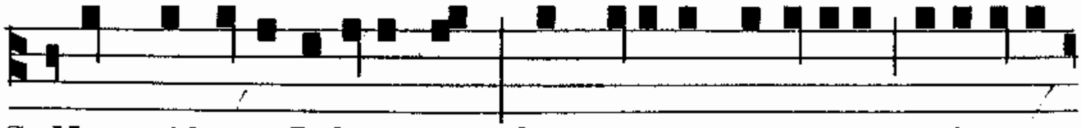

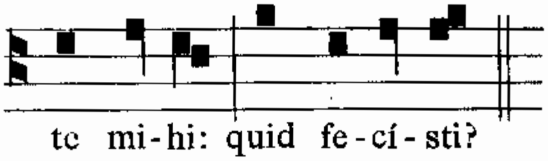

C. Respóndit Jesus: ✠ Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum, minístri mei útique decertárent ut non tráderer Judǽis: nunc autem regnum meum non est hinc. C. Dixit ítaque ei Pilátus:

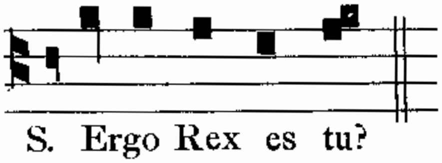

C. Respóndit Jesus: ✠ Tu dicis, quia Rex sum ego. Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimónium perhíbeam veritáti: omnis qui est ex veritáte, audit vocem meam. C. Dicit ei Pilátus:

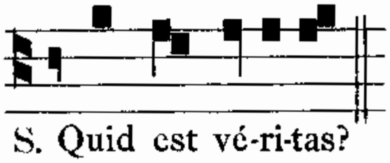

C. Et cum hoc dixísset, íterum exívit ad Judǽos, et dicit eis:

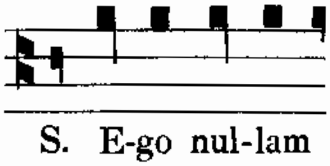

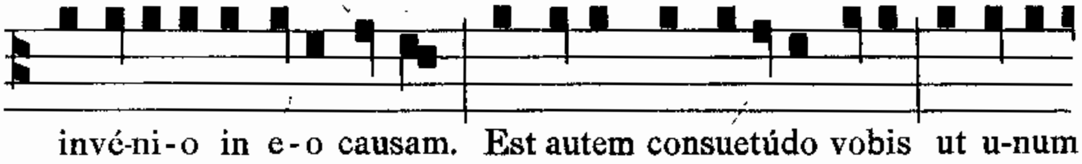

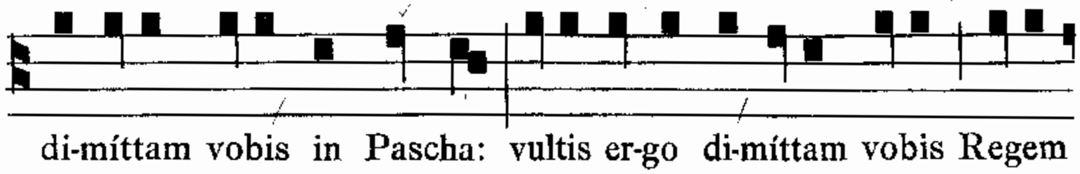

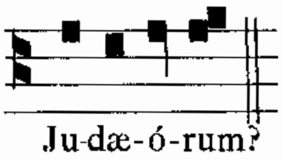

C. Clamavérunt ergo rursum omnes, dicéntes:

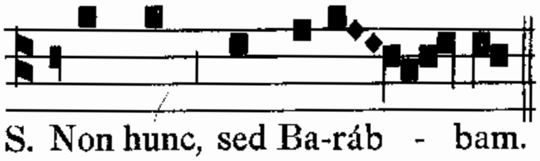

C. Erat autem Barábbas latro. Tunc ergo apprehéndit Pilátus Jesum, et flagellávit. Et mílites plecténtes corónam de spinis, imposuérunt cápiti ejus: et veste purpúrea circumdedérunt eum. Et veniébant ad eum, et dicébant:

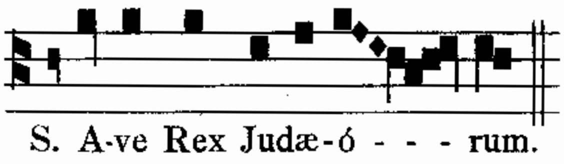

C. Et dabant ei álapas. Exívit ergo íterum Pilátus foras, et dicit eis:

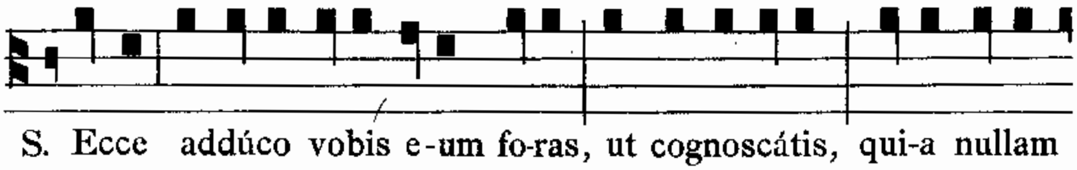

C. (Exívit ergo Jesus portans corónam spíneam, et purpúreum vestiméntum.) Et dicit eis:

C. Cum ergo vidíssent eum pontífices et minístri, clamábant, dicéntes:

C. Dicit eis Pilátus:

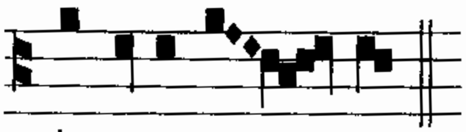

C. Respondérunt ei Judǽi:

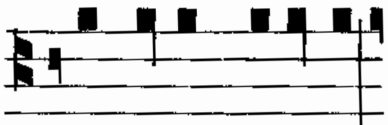

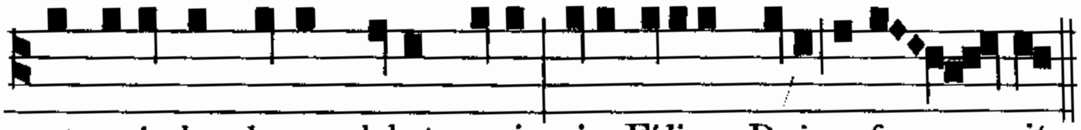

C. Cum ergo audísset Pilátus hunc sermónem, magis tímuit. Et ingréssus est prætórium íterum: et dixit ad Jesum:

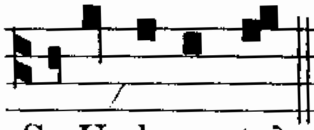

C. Jesus autem respónsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilátus:

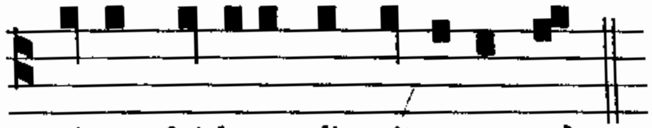

C. Respóndit Jesus: ✠ Non habéres potestátem advérsum me ullam, nisi tibi datum esset désuper. Proptérea, qui me trádidit tibi, majus peccátum habet. C. Et exínde quærébat Pilátus dimíttere eum. Judǽi autem clamábant dicéntes:

S. Si hunc di-mít-tis, non es a-mícus Cǽ-sa-ris. O-mnis enim, qui

se re-gem fa-cit, con-tra-dí-cit Cǽ - - sa-ri.

C. Pilátus autem cum audísset hos sermónes, addúxit foras Jesum, et sedit pro tribunáli, in loco, qui dícitur Lithóstrotos, hebráice autem Gábbatha. Erat autem Parascéve Paschæ, hora quasi sexta, et dicit Judǽis:

S. Ecce Rex ve - - ster.

C. Illi autem clamábant:

S. Tolle, tolle, cruci-

fí-ge e - - - um.

C. Dicit eis Pilátus:

S. Regem vestrum cru-ci-fí-gam?

C. Respondérunt pontífices:

S. Non ha-bé-mus re-gem, ni-si Cǽ - - sa-rem.

C. Tunc ergo trádidit eis illum ut crucifigerétur. Suscepérunt autem Jesum, et eduxérunt. Et bájulans sibi crucem, exívit in eum, qui dícitur Calváriæ, locum, hebráice autem Gólgotha: ubi crucifixérunt eum, et cum eo álios duos, hinc et hinc, médium autem Jesum. Scripsit autem et títulum Pilátus: et pósuit super crucem. Erat autem scriptum: Jesus Nazarénus, Rex Judæórum. Hunc ergo títulum multi Judæórum legérunt, quia prope civitátem erat locus, ubi crucifíxus est Jesus. Et erat scriptum hebráice, græce, et latíne. Dicébant ergo Piláto pontífices Judæórum:

S. No-li scríbere, Rex Judæ-órum, sed qui-a ip-se dixit: Rex sum

Judæ-ó - - - rum.

C. Respóndit Pilátus:

S. Quod scripsi, scri - - psi.

C. Mílites ergo cum crucifixíssent eum, accepérunt vestiménta ejus (et fecérunt quátuor partes: unicuíque míliti partem), et túnicam. Erat autem túnica inconsútilis, désuper contéxta per totum. Dixérunt ergo ad ínvicem:

S. Non scindámus e-am, sed sorti-ámur de il-la, cu-jus sit.

C. Ut Scriptúra implerétur, dicens: Partíti sunt vestiménta mea sibi: et in vestem meam misérunt sortem. Et mílites quidem hæc fecérunt. Stabant autem juxta crucem Jesu, mater ejus, et soror matris ejus María Cléophæ, et María Magdaléne. Cum vidísset ergo Jesus matrem, et discípulum stantem, quem diligébat, dicit matri suæ: ✠ Múlier, ecce fílius tuus. C. Deínde dicit discípulo: ✠ Ecce mater tua. C. Et ex illa hora accépit eam discípulus in sua. Póstea sciens Jesus quia ómnia consummáta sunt, ut consummarétur Scriptúra, dixit:

✠ Sítio. C. Vas ergo erat pósitum acéto plenum. Illi autem spóngiam plenam acéto, hyssópo circumponéntes, obtulérunt ori ejus. Cum ergo accepísset Jesus acétum, dixit: ✠ Consummátum est. C. Et inclináto cápite trádidit spíritum.

Hic genuflectitur, et pausatur aliquantulum.

Judǽi ergo (quóniam Parascéve erat), ut non remanérent in cruce córpora sábbato (erat enim magnus dies ille sábbati), rogavérunt Pilátum, ut frangeréntur eórum crura, et tolleréntur. Venérunt ergo mílites: et primi quidem fregérunt crura, et altérius, qui crucifíxus est cum eo. Ad Jesum autem cum venissent, ut vidérunt eum jam mórtuum, non fregérunt ejus crura: sed unus mílitum láncea latus ejus apéruit, et contínuo exívit sanguis, et aqua. Et qui vidit, testimónium perhíbuit: et verum est testimónium ejus. Et ille scit, quia vera dicit: ut et vos credátis. Facta sunt enim hæc, ut Scriptúra implerétur: Os non comminuétis ex eo. Et íterum ália Scriptúra dicit: Vidébunt in quem transfixérunt.

Quod sequitur, legitur in tono Evangelii: et dicitur ~~Munda cor meum.~~ sed non petitur benedictio, et non deferuntur luminaria, neque incensum, et Celebrans in fine non osculatur librum.

Post hæc autem rogávit Pilátum Joseph ab Arimathǽa (eo quod esset discípulus Jesu, occúltus autem propter metum Judæórum), ut tólleret corpus Jesu. Et permísit Pilátus. Venit ergo, et tulit corpus Jesu. Venit autem et Nicodémus, qui vénerat ad Jesum nocte primum, ferens mixtúram myrrhæ, et áloës, quasi libras centum. Accepérunt ergo corpus Jesu, et ligavérunt illud línteis cum aromátibus, sicut mos est Judǽis sepelíre. Erat autem in loco, ubi crucifíxus est, hortus: et in horto monuméntum novum, in quo nondum quisquam pósitus erat. Ibi ergo propter Parascéven Judæórum, quia juxta erat monuméntum, posuérunt Jesum.

PRÆCONIUM PASCHALE

IN SABBATO SANCTO.

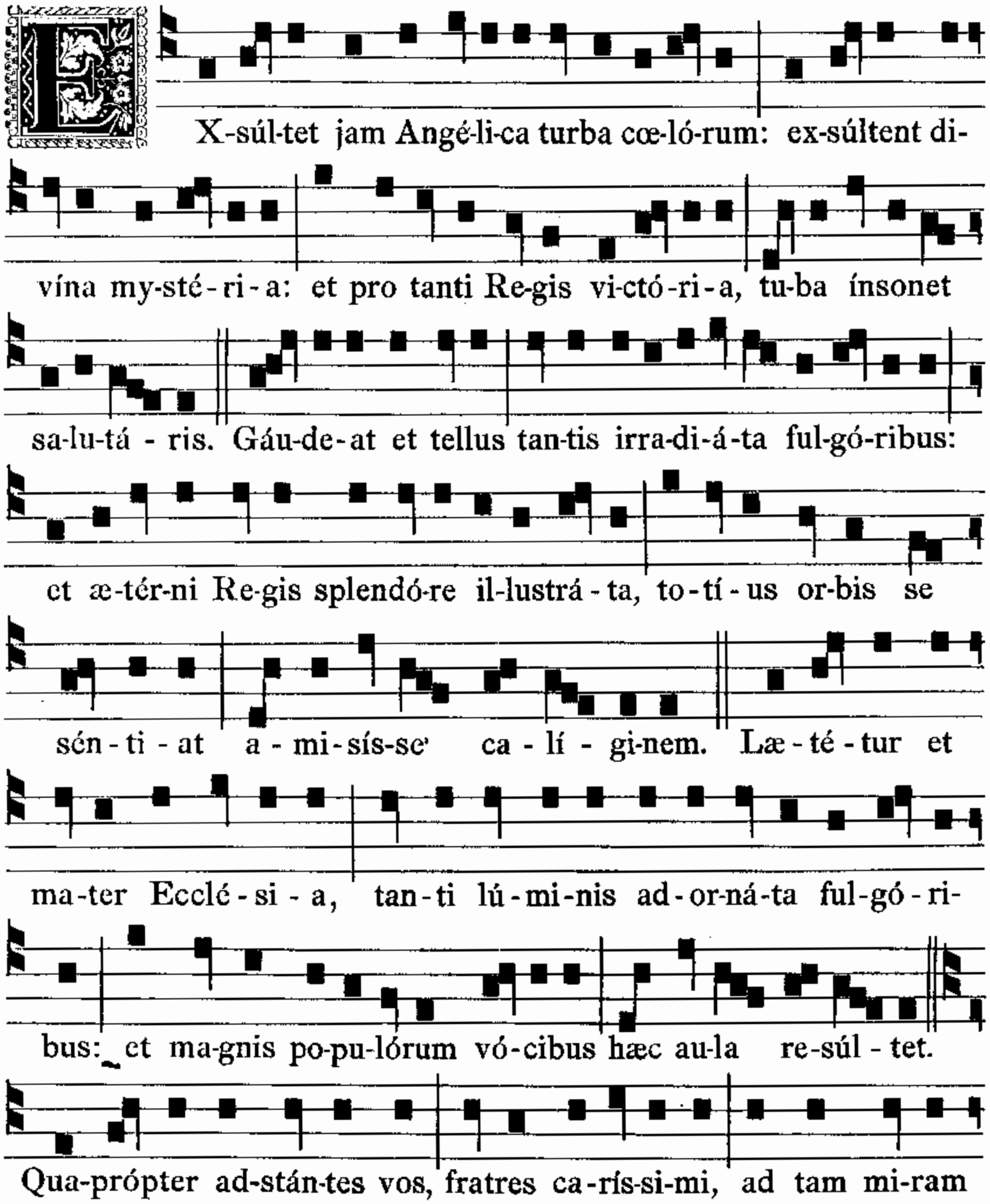

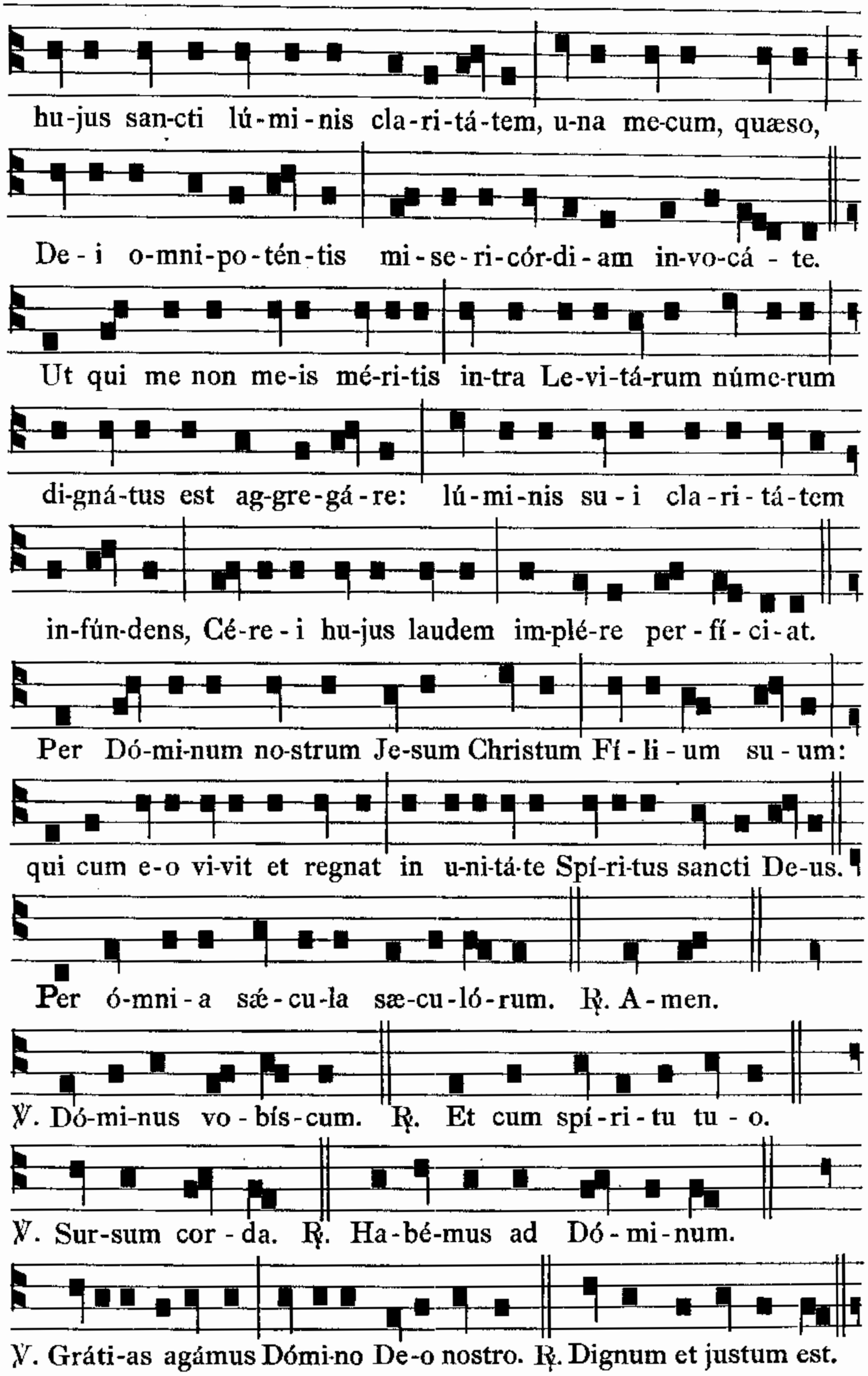
hu-jus san-cti lú-mi-nis cla-ri-tá-tem, u-na me-cum, quæso,
De-i o-mni-po-tén-tis mi-se-ri-cór-di-am in-vo-cá-te.
Ut qui me non me-is mé-ri-tis in-tra Le-vi-tá-rum núme-rum
di-gná-tus est ag-gre-gá-re: lú-mi-nis su-i cla-ri-tá-tem
in-fún-dens, Cé-re-i hu-jus laudem im-plé-re per-fí-ci-at.
Per Dó-mi-num no-strum Je-sum Christum Fí-li-um su-um:
qui cum e-o vi-vit et regnat in u-ni-tá-te Spí-ri-tus sancti De-us.
Per ó-mni-a sǽ-cu-la sæ-cu-ló-rum. ℟. A-men.
℣. Dó-mi-nus vo-bís-cum. ℟. Et cum spí-ri-tu tu-o.
℣. Sur-sum cor-da. ℟. Ha-bé-mus ad Dó-mi-num.
℣. Gráti-as agámus Dómi-no De-o nostro. ℟. Dignum et justum est.

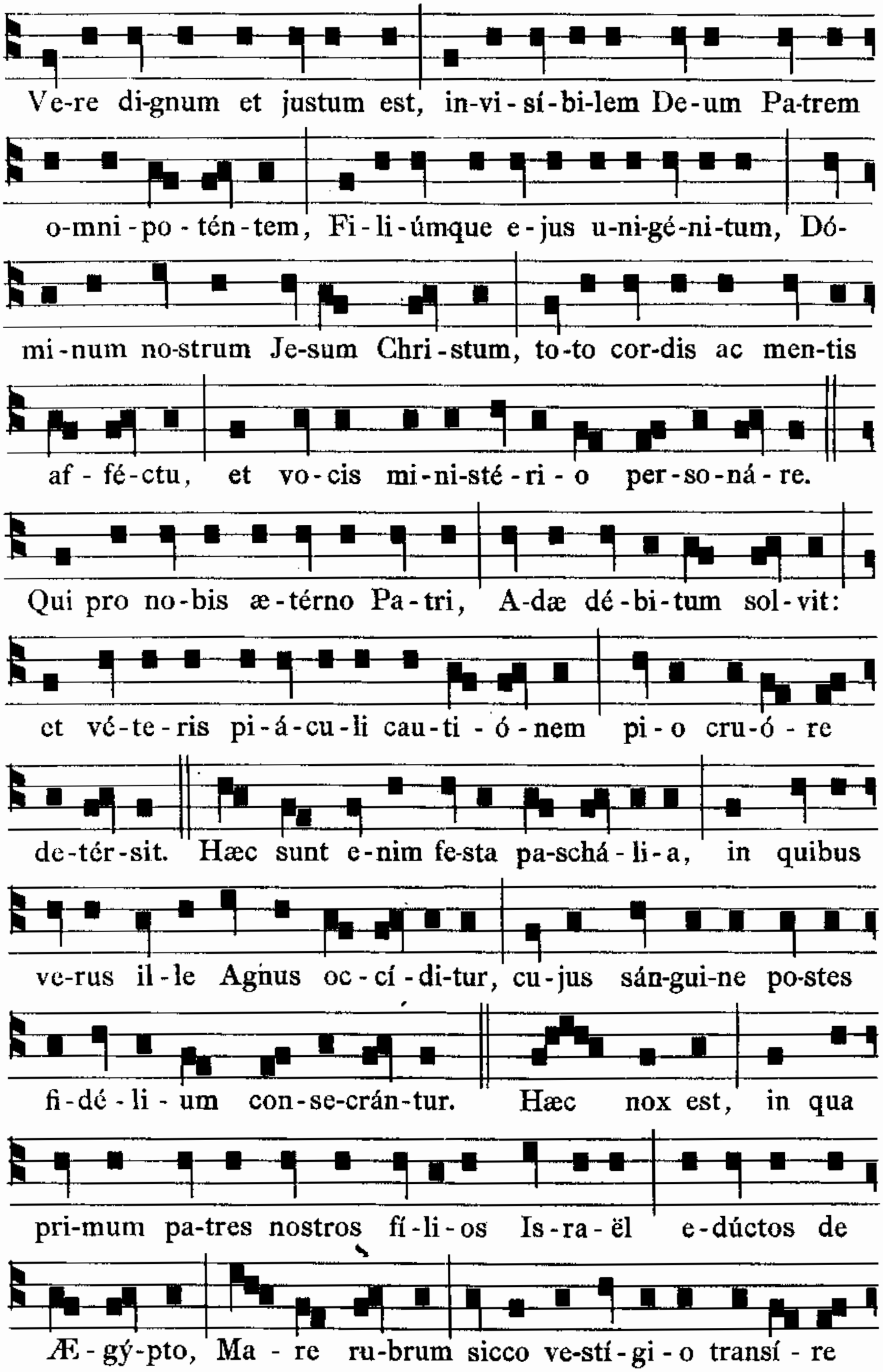
Ve-re di-gnum et justum est, in-vi-sí-bi-lem De-um Pa-trem
o-mni-po-tén-tem, Fi-li-úmque e-jus u-ni-gé-ni-tum, Dó-
mi-num no-strum Je-sum Chri-stum, to-to cor-dis ac men-tis
af-fé-ctu, et vo-cis mi-ni-sté-ri-o per-so-ná-re.
Qui pro no-bis æ-térno Pa-tri, A-dæ dé-bi-tum sol-vit:
et vé-te-ris pi-á-cu-li cau-ti-ó-nem pi-o cru-ó-re
de-tér-sit. Hæc sunt e-nim fe-sta pa-schá-li-a, in quibus
ve-rus il-le Agnus oc-cí-di-tur, cu-jus sán-gui-ne po-stes
fi-dé-li-um con-se-crán-tur. Hæc nox est, in qua
pri-mum pa-tres nostros fí-li-os Is-ra-ël e-dúctos de
Æ-gý-pto, Ma-re ru-brum sicco ve-stí-gi-o transí-re

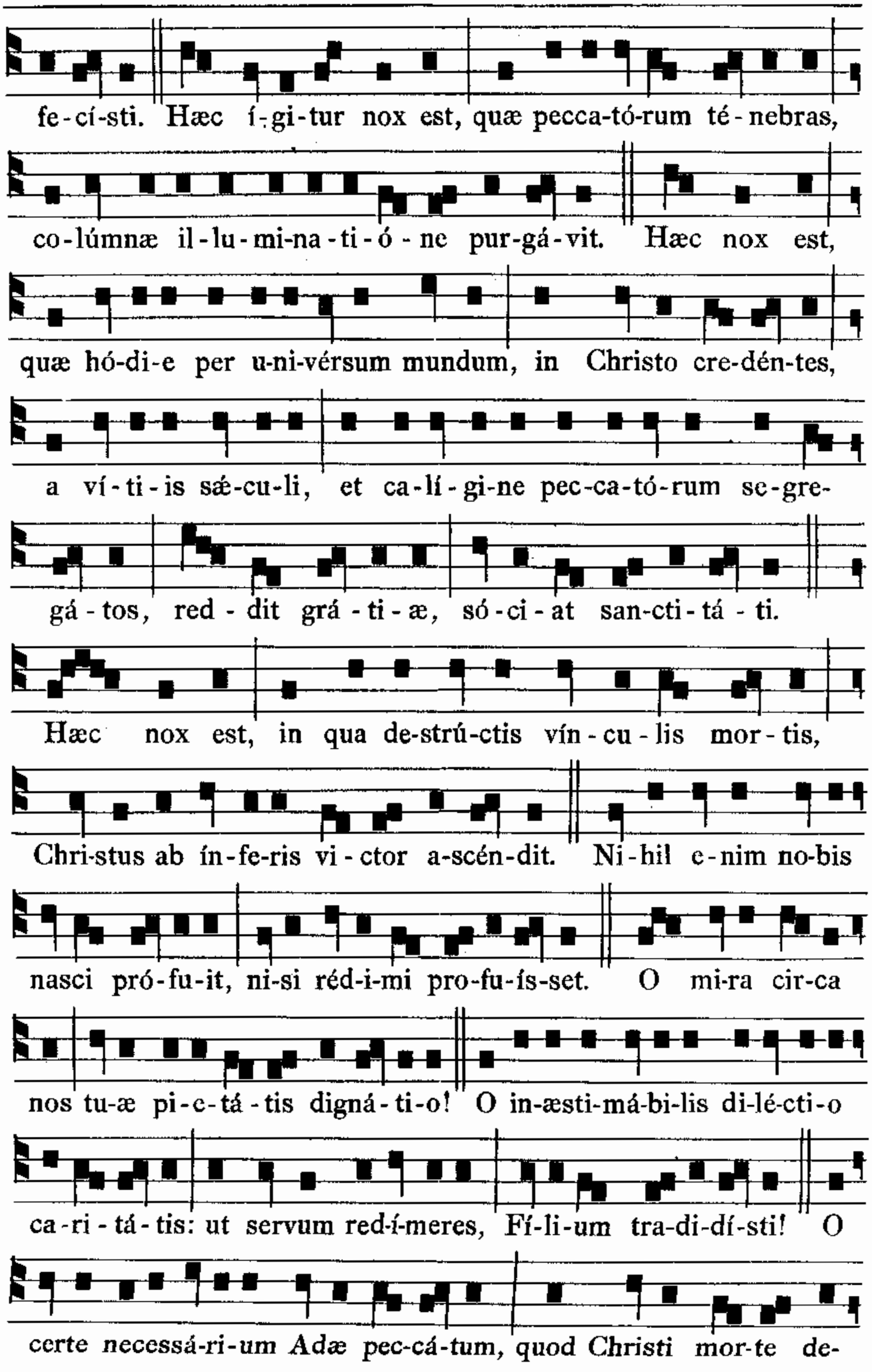
fe-cí-sti. Hæc í-gi-tur nox est, quæ pecca-tó-rum té-nebras,
co-lúmnæ il-lu-mi-na-ti-ó-ne pur-gá-vit. Hæc nox est,
quæ hó-di-e per u-ni-vérsum mundum, in Christo cre-dén-tes,
a ví-ti-is sǽ-cu-li, et ca-lí-gi-ne pec-ca-tó-rum se-gre-
gá-tos, red-dit grá-ti-æ, só-ci-at san-cti-tá-ti.
Hæc nox est, in qua de-strú-ctis vín-cu-lis mor-tis,
Chri-stus ab ín-fe-ris vi-ctor a-scén-dit. Ni-hil e-nim no-bis
nasci pró-fu-it, ni-si réd-i-mi pro-fu-ís-set. O mi-ra cir-ca
nos tu-æ pi-e-tá-tis digná-ti-o! O in-æsti-má-bi-lis di-lé-cti-o
ca-ri-tá-tis: ut servum red-í-meres, Fí-li-um tra-di-dí-sti! O
certe necessá-ri-um Adæ pec-cá-tum, quod Christi mor-te de-

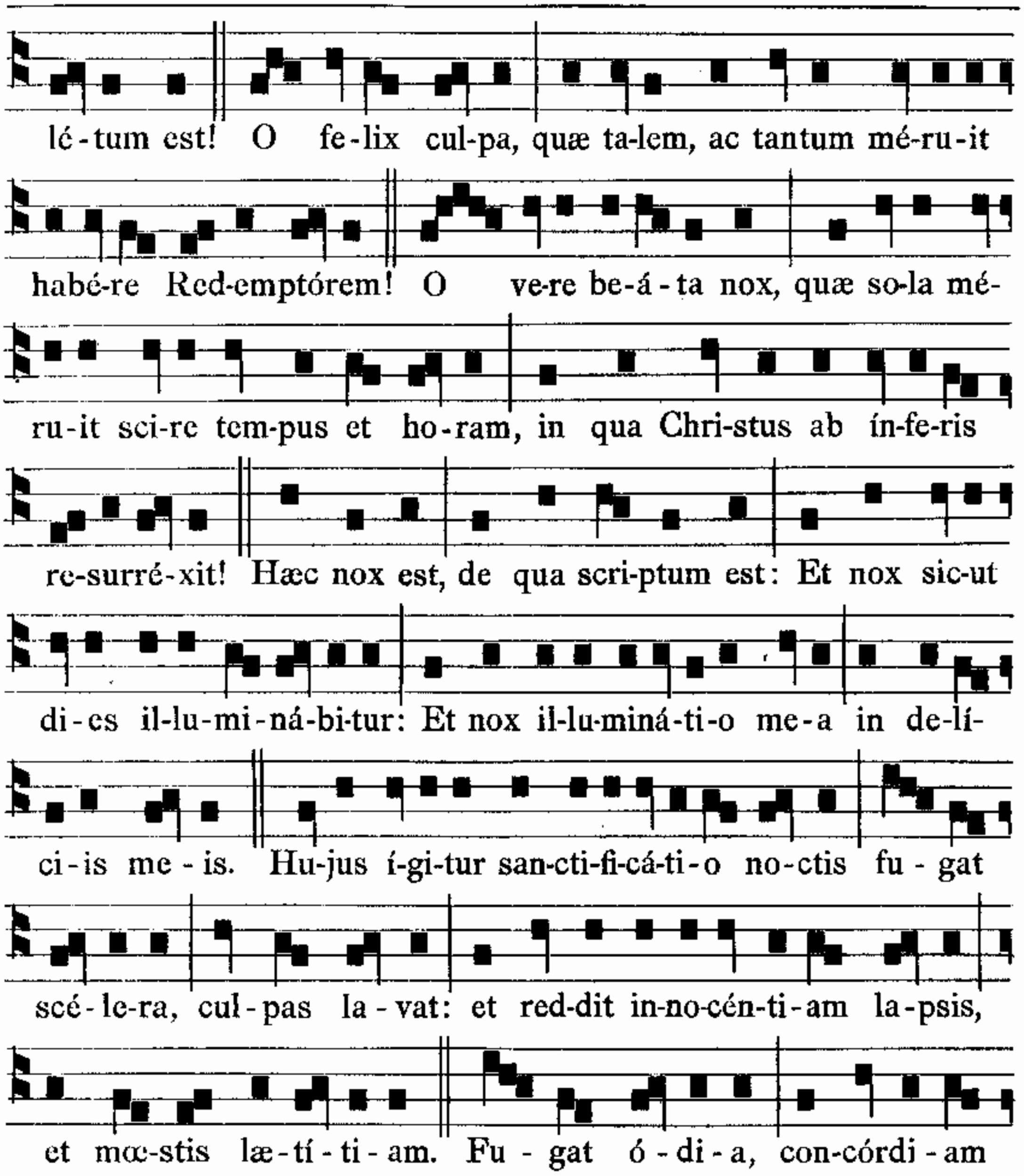

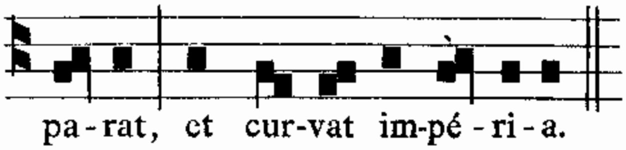

Hic Diaconus infigit quinque grana incensi benedicti in Cereo in modum Crucis, hoc ordine:

1

4 2 5

3

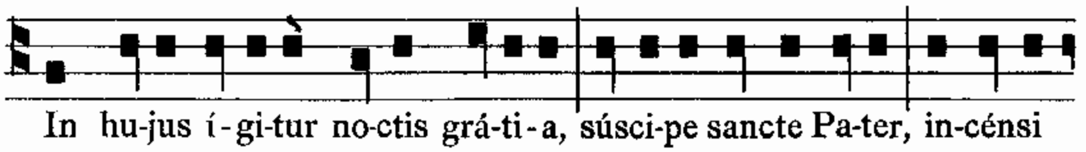

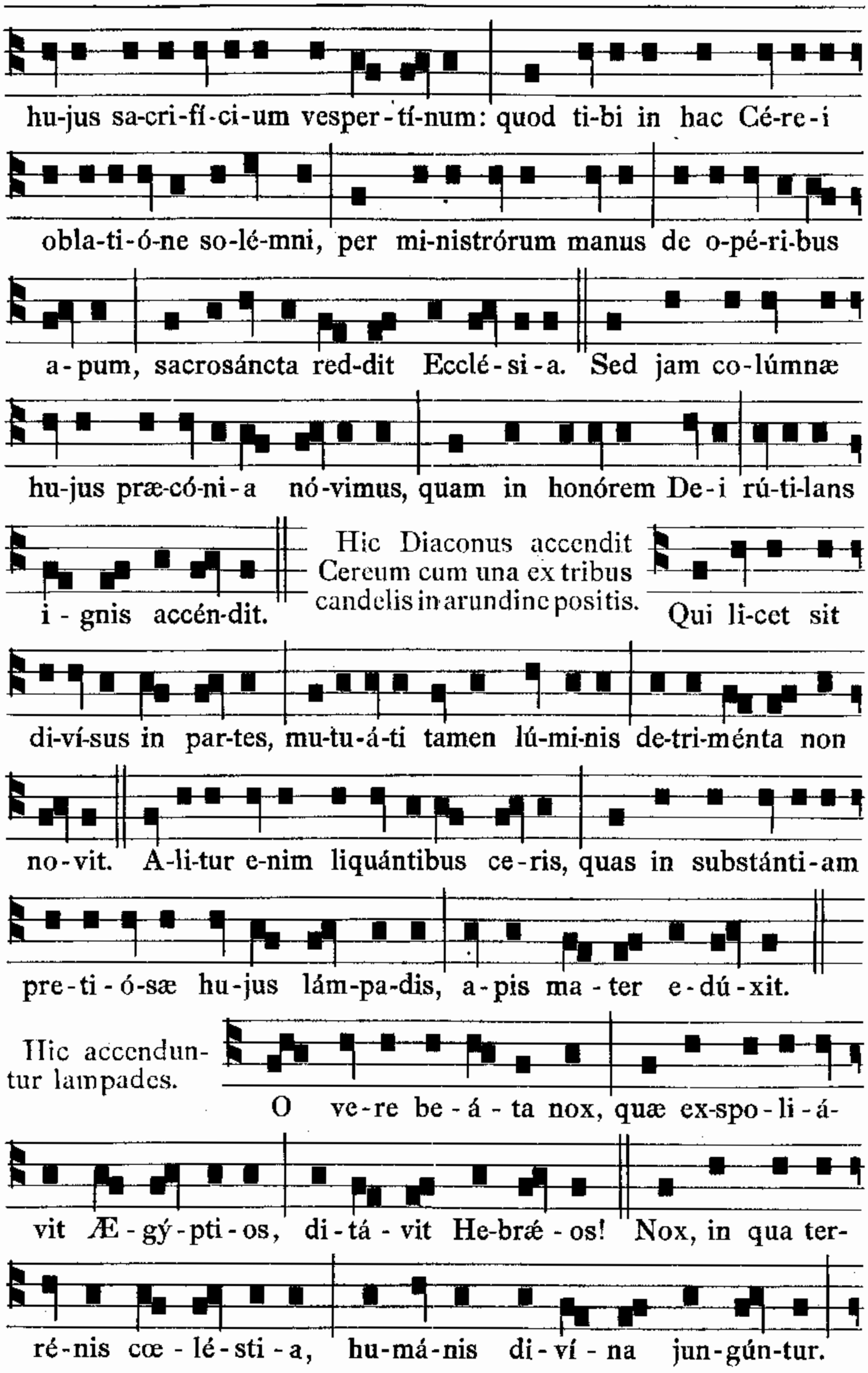
hu-jus sa-cri-fí-ci-um vesper-tí-num: quod ti-bi in hac Cé-re-i
obla-ti-ó-ne so-lé-mni, per mi-nistrórum manus de o-pé-ri-bus
a-pum, sacrosáncta red-dit Ecclé-si-a. Sed jam co-lúmnæ
hu-jus præ-có-ni-a nó-vimus, quam in honórem De-i rú-ti-lans
i-gnis accén-dit.
Hic Diaconus accendit Cereum cum una ex tribus candelis in arundine positis.
Qui li-cet sit
di-ví-sus in par-tes, mu-tu-á-ti tamen lú-mi-nis de-tri-ménta non
no-vit. A-li-tur e-nim liquántibus ce-ris, quas in substánti-am
pre-ti-ó-sæ hu-jus lám-pa-dis, a-pis ma-ter e-dú-xit.
Hic accenduntur lampades.
O ve-re be-á-ta nox, quæ ex-spo-li-á-
vit Æ-gý-pti-os, di-tá-vit He-bræ-os! Nox, in qua ter-
ré-nis cœ-lé-sti-a, hu-má-nis di-ví-na jun-gún-tur.

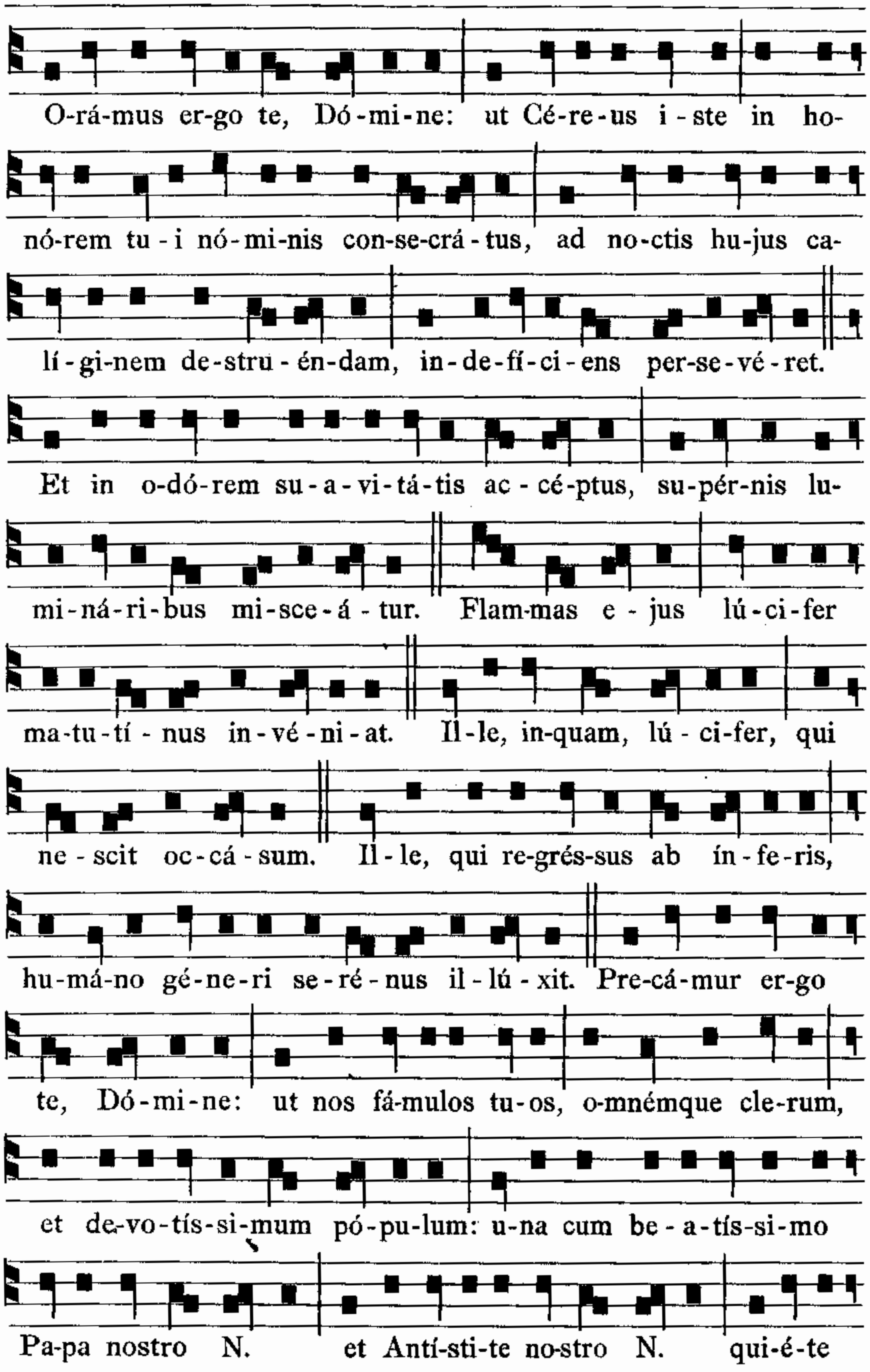
O-rá-mus er-go te, Dó-mi-ne: ut Cé-re-us i-ste in ho-
nó-rem tu-i nó-mi-nis con-se-crá-tus, ad no-ctis hu-jus ca-
lí-gi-nem de-stru-én-dam, in-de-fí-ci-ens per-se-vé-ret.
Et in o-dó-rem su-a-vi-tá-tis ac-cé-ptus, su-pér-nis lu-
mi-ná-ri-bus mi-sce-á-tur. Flam-mas e-jus lú-ci-fer
ma-tu-tí-nus in-vé-ni-at. Il-le, in-quam, lú-ci-fer, qui
ne-scit oc-cá-sum. Il-le, qui re-grés-sus ab ín-fe-ris,
hu-má-no gé-ne-ri se-ré-nus il-lú-xit. Pre-cá-mur er-go
te, Dó-mi-ne: ut nos fá-mulos tu-os, o-mnémque cle-rum,
et de-vo-tís-si-mum pó-pu-lum: u-na cum be-a-tís-si-mo
Pa-pa nostro N. et Antí-sti-te no-stro N. qui-é-te

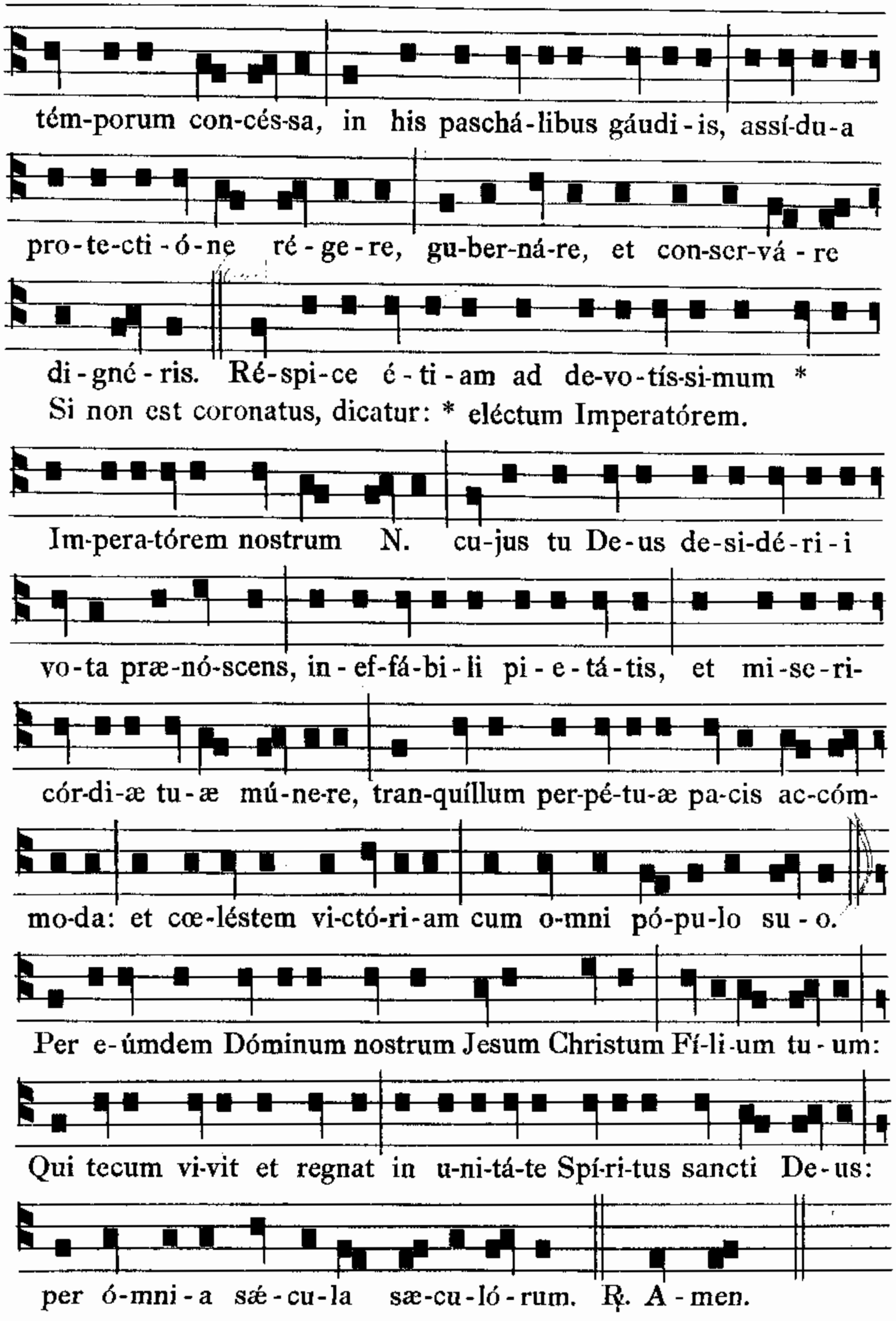
tém-porum con-cés-sa, in his paschá-libus gáudi-is, assí-du-a
pro-te-cti-ó-ne ré-ge-re, gu-ber-ná-re, et con-ser-vá-re
di-gné-ris. Ré-spi-ce é-ti-am ad de-vo-tís-si-mum *
Si non est coronatus, dicatur: * eléctum Imperatórem.
Im-pera-tórem nostrum N. cu-jus tu De-us de-si-dé-ri-i
vo-ta præ-nó-scens, in-ef-fá-bi-li pi-e-tá-tis, et mi-se-ri-
cór-di-æ tu-æ mú-ne-re, tran-quíllum per-pé-tu-æ pa-cis ac-cóm-
mo-da: et cœ-léstem vi-ctó-ri-am cum o-mni pó-pu-lo su-o.
Per e-úmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fí-li-um tu-um:
Qui tecum vi-vit et regnat in u-ni-tá-te Spí-ri-tus sancti De-us:
per ó-mni-a sǽ-cu-la sæ-cu-ló-rum. ℟. A-men.

Adnotationes

ex Cæremoniali Episcoporum resp. Præconium Paschale. (Lib. II. cap. 27 n. 9. et 10.)

Diaconus *) vero, deposita arundine in manibus unius ex dictis acolythis, capit de manu cæremoniarii librum, et accedens cum debitis reverentiis ante Episcopum, comitante eodem cæremoniario, petit ab eo benedictionem absque osculo manus dicens *Jube domne etc.* cui Episcopus respondet *Dominus sit in corde tuo etc.* prout in benedictione pro Evangelio recitando; sed loco Evangelii dicit *Paschale præconium etc.* et manu benedicit.

Diaconus, habita benedictione, accedit, factis debitis reverentiis, ad legile; ponit super eo librum apertum, quem adolet incenso triplici ductu, sed non signat librum, nec se, prout in Evangelio. Ministri circa legile locantur hoc pacto. Subdiaconus cum cruce versa ad Episcopum, et acolythus thuriferarius stant a dextris ipsius Diaconi: acolythus cum arundine, et alter cum granis incensi a sinistris, vertentes facies prout ipse Diaconus: et cum Diaconus incipit cantare *Exsultet jam etc.* Episcopus, et omnes surgunt, detectis capitibus, Diaconus prosequitur cantum suum, et suo tempore infigit quinque grana incensi in cereo in modum crucis, quæ respiciat faciem Episcopi, et pariter suo tempore illuminat cereum cum una ex tribus candelis in arundine positis, prout in Missali; et advertat Diaconus quod si Imperator non est coronatus, debet dicere *Electum Imperatorem Nostrum* N. **)

*) In Sabbato Sancto Diaconus, qui cantat Præconium non potest esse diversus ab eo, qui Celebranti assistit, nec potest retineri contraria consuetudo S. R. C. Die 27. Martii 1824. *Tiburtina.* N. 4603 ad 2. Die 27. Novembris 1831. *Pisana.* N. 1672 ad 9. Et die 22. Julii 1848. *Florentin. seu Ordinis minorum Observantia* N. 5126 ad 4.

**) Orationes pro Romanorum Imperatore tam in Missa Præsanctificatorum Feria VI. in Parasceve, quam in fine Præconii Paschalis Sabbato Sancto ob sublatum Romanorum Imperium non amplius recitentur: excudantur tamen ut antea in novis Missalibus S. R. C. Die 3. Augusti 1839. *Sarsinaten.* N. 4860. Die 14. Julii 1845. *Maceraten.* N. 5012 ad 3. Die 27. Sept. 1860. *Urbis et Orbis Missale Romanum.* N. 5309 ad 3. Et die 14. Martii 1861. *Urbis et Orbis.* N. 5311.